

PROFIELEN

ISSUE #88 JUNI 2011

WIN GRATIS
KAARTEN VOOR
DOUR FESTIVAL

**SUPERZUINIGE
AUTOTECHNIEK
IN BEELD**

WAT MOETEN
DOCENTEN MET
AUTEURSRECHT?

DE STAD IS ÉÉN
GROOT LAB VOOR
GENERATION R

**ROTTERDAM
FESTIVALS
BE THERE!**

- 08 FESTIVALS** studenten zetten deze zomer de toon
- 16 Rotterdam** geeft studenten uniek inblikje **OPEN DATA**
- 22 ACHTERGROND** ideale haven is transparant
- 12** wat moet docent met auteursrecht? **ACHTERGROND**
- 23** 3 sec. spieken mag ook niet **DE UITSpraak**
- 30 AFGESTUDEERD** aan het werk via Kennisbruggen

24
1 OP 2000
STUDENTEN RIJDEN SUPERZUINIG

**GRATIS
KAARTEN
VOOR
DOUR FESTIVAL,
ZIE PAGINA 6**

18
INTERVIEW
DR. JADDOE
GENERATIE R

NIEUWS:

- 05** Rijksbijdrage Studiesucces zeer onzeker
- 09** Nieuwe energie voor RDM Campus
- 10** Inspectierapport afstudeertrajecten
- 15** Zeilen op de Eendracht

VERDER:

- 03** Colofon
- 04** Infographic
- 06** Kort
- 11** Column Ernest
- 31** Meelopen met

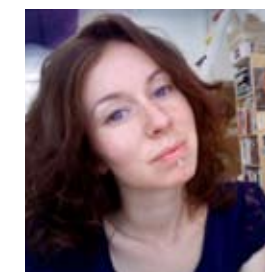
- 32** Mini's
- 32** Column Jurgen
- 33** Recensie
- 34** Wie ben jij dan?
- 35** Wie-wat-waar

Aan dit nummer werkten mee:

EVELIEN VAN VUGT >
Art-director
Werkte aan bladen als Elle Girl, BLVD, Dutch, en Goedele magazine. Ze heeft nu haar eigen studio in het opzetten of restylen van magazines. Middels *Profielen* houdt ze contact met de HR, waar ze 7 jaar les gaf aan de Willem de Kooning academie.

< PETER MAURITS
Journalist
Peter werkt o.a. voor dagblad *Trouw*. Voor *Profielen* interviewde hij Vincent Jaddoe, directeur van Generation R, een 20-jarig onderzoek naar 10.000 Rotterdamse kinderen.

< NELLEKE VAN HOOF
Illustrator
Nelleke van Hoof is illustratief vormgeefster en kunstenares. Sociale routes, ontmoetingen en het individu binnen de samenleving zijn thema's in haar werk. Daarom maakte ze de illustratie over zomerfestivals op p.4.

PROFIELN IS HET REDACTIONEEL ONAFHANKELIJKE INFORMATIE- EN OPINIEBLAD VAN DE HOGESCHOOL ROTTERDAM, BESTEMD VOOR ALLE STUDENTEN EN MEDEWERKERS VAN DE HOGESCHOOL EN GRATIS VERKRIJGBAAR OP ALLE LOCATIES. PROFIELEN VERSCHIJNT NEGENMAAL PER JAAR.

COLOFON Verschijningsdatum *Profielen* 88 7 juni 2011 Hoofdredacteur Dorine van Namen Eindredacteur Esmé van der Molen Redactie Olmo Linthorst, Jos van Nierop, Else Nugteren (stagiaire) Medewerkers aan dit nummer Hoger Onderwijs Persbureau [HOP], Ernest van der Kwast, Peter Maurits, Jurgen van Raak Redactieraad Japke-d Bouma, Jan van Heemst, Tessa Meeus, Ton Notten Foto's Erik Flohr, Dave Gray, Ronald van den Heerik, Else Nugteren, Levien Willemse Illustraties Merel de Graaf, Nelleke van Hoof, Koen Mok, Martin van der Molen, Annet Scholten Cover beeld Koen Mok Vormgeving MAGAZINESTUDIO.NL Evelien van Vugt, i.s.m. Stephanie de Man Redactie-adres Museumspark 40, hoogbouw bg, centrale hal, Postbus 25035, 3001 HA Rotterdam. Telefoon (010) 794 45 75. Fax (010) 794 45 80, profielen@hro.nl. Open: ma. t/m vr. 10.00-17.00 uur Website www.profielen.hro.nl Advertenties (m.u.v. Mini's) Via www.profielen.hr.nl Druk Efficiënta, Krimpen a/d IJssel Jaargang 22 ISSN 1385-6677 *Profielen* 89 verschijnt 18 augustus HET IS VERBODEN ZONDER TOESTEMMING VAN DE HOOFDREDACTEUR ARTIKELEN OF ILLUSTRATIES GEHEEL OF GEDEELTELIJK OVER TE NEMEN.

Verdrietig en verslagen hebben wij kennis genomen van het tragische overlijden van

Nargiz Achoendova
Studente Personeel en Arbeid

Nargiz blijft in onze herinnering als een gemotiveerde, sociale en hardwerkende, sterke jonge vrouw met een groot verantwoordelijkheidsgevoel. Wij wensen haar familie en vrienden veel kracht toe om dit zware verlies te dragen.

Directie, docenten en medewerkers van het Instituut voor Managementopleidingen Hogeschool Rotterdam

We hielden ervan
jouw echtheid en waarheid
vrouw met ambitie
op zo'n verlies nooit voorbereid

Geschokt hebben wij kennis genomen van het tragische overlijden van onze klas- & studiegenoot

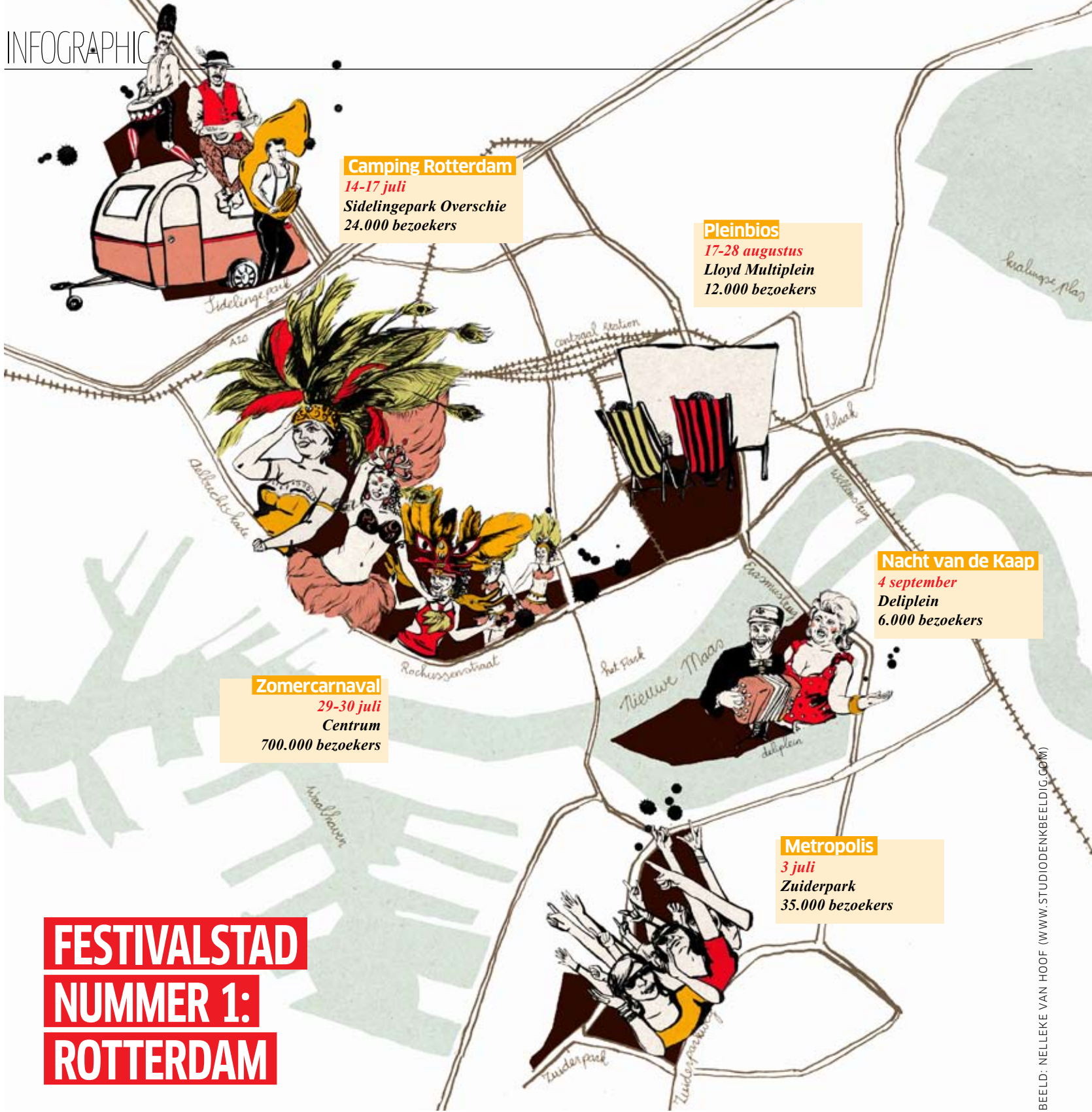
Nargiz Achoendova

23 februari 1988 16 mei 2011

Nargiz blijft in onze gedachten als een voorbeeld voor ons allen. Een doorzetter, altijd gericht op een betere toekomst. Ze was een sterke, jonge vrouw die altijd klaar stond voor haar medemens. We zullen haar missen!

Wij wensen de familie en vrienden van Nargiz veel sterkte toe bij het verwerken van dit enorme verlies.

Klas- & studiegenoten in het 4e jaar van de opleiding Personeel en Arbeid aan Hogeschool Rotterdam

**FESTIVALSTAD
NUMMER 1:
ROTTERDAM**

VOOR WIE HET ALWEER WAS VERGETEN: VORIG JAAR WERD ROTTERDAM UITGEROEPEN TOT BESTE MIDDELGROTE FESTIVALSTAD VAN DE WERELD. Dat was een hele eer voor de gemeente waar dit jaar maar liefst 171 evenementen op de agenda staan. Het is ook tot groot genoegen van de eigen bevolking. Zo vindt 85 procent van de Rotterdammers dat de zomerfestivals een belangrijke rol spelen in

het culturele leven, aldus de resultaten van een onderzoek dat de organisatie Rotterdam Festivals liet uitvoeren. Niet alleen inwoners en bezoekers genieten van al het festivalvermaak; voor studenten bieden de festivals stages en mogelijk banen na hun afstuderen. Meer over de inzet van HR-studenten bij de Rotterdamse zomerfestivals op pagina 8.

BEELD: NELLEKE VAN HOOFF (WWW.STUDIODENKBEELDIG.COM)

Rijksbijdrage Studiesucces zeer onzeker

Het was 'money well spent'; de rijksbijdrage van 2,7 miljoen die de HR in 2011 ontving voor het stimuleren van studiesucces. De hogeschool is daarom zeer teleurgesteld dat deze subsidie zeer waarschijnlijk wordt stopgezet. Wat zijn de consequenties?

IN 2009 STARTTE DE HOGESCHOOL MET STUDIESUCCESS, EEN PROGRAMMA OM STUDIEUITVAL IN TE DAMMEN. Te veel studenten stoppen voortijdig met hun opleiding of lopen studieovertraging op omdat ze in eerste instantie niet de juiste opleiding hebben gekozen en moeten switchen of omdat ze met bijvoorbeeld extra ondersteuning in wiskunde of Nederlands de opleiding wel met succes kunnen afronden. Nieuwe studenten krijgen daarom een startgesprek en de voorlichting over studiekeuze is zwaarder aangezet. Er zijn summercourses, peercoaches en studieloopbaancoaches. Ook het ondersteunend onderwijs kreeg een flinke impuls. Oud-minister van Onderwijs Plasterk maakte een bedrag van 4 miljoen euro, oplopend naar 17 miljoen euro in 2011, vrij voor de stimulering van studiesucces. De HR ontving daarvan 0,9 miljoen in 2008 tot 2,7 in 2011. Dat was niet voldoende om het hele programma vorm te geven. Daarom legde de hogeschool er zelf ongeveer evenveel bij.

TELEURGESTELD

Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid stopt het huidige kabinet daar nu mee. Dat is te lezen in de brief die staatssecretaris Halbe Zijlstra 8 april van dit jaar aan de Tweede Kamer schreef: 'In het verleden is gebleken dat een aantal groepen leerlingen en studenten met een specifieke achtergrond aanliep tegen problemen in de studievoortgang. Het uitgangspunt is dat onderwijsinstellingen inmiddels voldoende zijn toegerust en de beschikking hebben over de benodigde kennis om deze problemen vanuit de lumpsum adequaat aan te blijven pakken, zodat extra subsidies gestopt kunnen worden. Ook

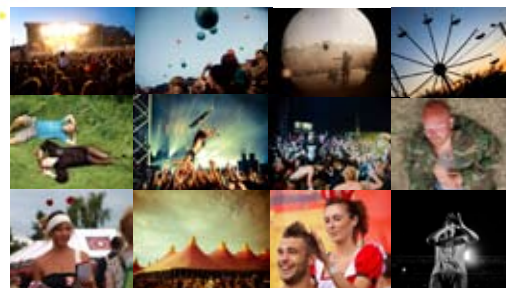
beëindigen we de subsidies voor Nederlandse studenten met een niet-westerse achtergrond in het hoger onderwijs.' Ans Huurman is directeur van communicatie en externe betrekkingen, de dienst waar het programma Studiesucces is ondergebracht. 'Ik ben vreselijk teleurgesteld. Dit is zo'n slecht signaal, echt treurig. Wij zijn er nog steeds van overtuigd dat wat we doen noodzakelijk is en we gaan dan ook op eigen kracht verder. Omdat we dit programma al een paar jaar draaien, zijn verschillende elementen deel van het reguliere aanbod van de instituten geworden. Omdat de ervaringen met summerschool nogal wisselden – bij de één loopt het bijvoorbeeld storm voor een summerschool, bij de ander niet – hebben de instituten een redelijke mate van vrijheid gekregen bij de invulling van de schools: een summer- of autumnschool, een school voor aankomende studenten, voor studenten die tegen hun propedeuse of juist tegen het afstuderen aanzitten. De instituten maken daarin een eigen arrangement en bespreken dat met het college van bestuur. Startgesprekken, peercoaching en studieloopbaancoaching zijn in elk geval verplicht. Dat zijn echt onze brandpunten. En ook de mentoraten blijven gewoon bestaan. Door middel van mentoraten leveren we een bijdrage aan het thuisgevoel en daardoor aan het studiesucces van studenten uit bijzondere doelgroepen: studerende moeders, 21-plussers en studenten uit verschillende etnische groepen.' Hoeveel geld met deze invulling van Studiesucces gemoeid is, is nog niet duidelijk. Dat zal pas blijken uit de begroting van 2012.

GEEN P-SUMMERSCHOOL MEER BIJ IMO

De vrijheid in het organiseren van schools leidde

tot het besluit van IMO (Instituut voor Managementopleidingen) om geen summerschools meer te organiseren voor propedeusestudenten. 'Er was relatief weinig belangstelling voor de summerschool P', legt onderwijsmanager Enny Kraaijveld uit. 'Dat was een van de redenen om deze school in de zomer van 2011 niet door te laten gaan.' Tot teleurstelling van studente Leanne, eerstejaars vastgoed en makelaardij. 'Nu kan ik mijn P niet meer halen', twitterde zij naar de redactie van *Profielen*. 'Dat is de studenten nooit toegezegd', reageert Kraaijveld. 'Nee, officieel niet', zegt Leanne, 'maar studenten, en ook docenten, gingen er wel van uit. Pas half mei is er een officiële mededeling gekomen op Hint dat er geen summerschool voor propedeusestudenten wordt georganiseerd. Superjammer, van mijn deelklas van veertien studenten zouden er zeven hun P nog in de zomervakantie kunnen halen. Dat zou niet alleen goed zijn voor ons, maar ook voor de opleiding. M'n P in één jaar halen, dat was mijn persoonlijke doel en ik had willen bewijzen dat ik dat kon.' 'Ook de examencommissie en de instituutsmeezeggenschapsraad zijn er geen voorstander van', reageert Kraaijveld. 'Zij vinden dat de propedeuse in de reguliere tentamenrondes moet worden gehaald. Er is overigens ook een grote groep studenten die deze mening deelt, medegezien de discussie die momenteel wordt gevoerd over de kwaliteit van het hoger onderwijs. Volgend jaar zetten wij wat betreft Studiesucces in op startgesprekken, een extra intensieve summerschool voor de poort, autumnschool, studieloopbaancoaching en extra begeleiding voor bijna afgestudeerden.' ■

Dorine van Namen

GRATIS NAAR DOUR FESTIVAL

Geen kaarten voor Lowlands? Genoeg van de Nederlandse festivalregeltjes? Er is een Belgisch alternatief: Dour Festival, dat in 2010 verkozen is tot 'Best medium sized festival' van Europa. *Profielen* geeft 2x2 festivalpasse-partouts met camping weg. Dour staat bekend om haar muzikale diversiteit. Dit jaar veel electro (o.a. Aeroplane, Junior Boys en Rusko), indie-rock (Architecture in Helsinki, Bonaparte en Blood Red Shoes) en hiphop (Rohff, Ghostpoet en Skepta).

Dour is een gemeente in Wallonië die van 14 t/m 17 juli in het teken staat van het festival. Wil jij naar Dour? Mail ons dan waarom jij op het festival móét zijn deze zomer: profielen@hr.nl.

HIPSTAMATIC VAN OUD-WDKA-ER IN KUNSTHAL

Oud-student Zelda Molenaar hangt met haar Hipstamatic-foto in de Kunsthal. Het museum heeft een tentoonstelling gewijd aan de iPhone-applicatie waarmee je foto's maakt met een retro-uitstraling.

Veel iPhone-gebruikers zijn verslaafd aan de app en facebookpagina's stromen vol met de vintagekiesjes. 'Met één druk op de knop heb je een interessant plaatje', zegt Zeld over de Hipstamatic-app. Ze studeerde vorig jaar af als docent beeldende kunst aan WDKA. 'Het beeld dat nu in de Kunsthal hangt, heb ik genomen in één van de metrostations in London. Door het lijnenspel op de muur en de diagonale roltrap is het een mooie foto geworden.'

De Hipstamatic tentoonstelling is nog t/m 28 augustus in de Kunsthal te zien.

HR-studenten ontwikkelden polsbandje met bidon

Een groep studenten sportmarketing & management ontwikkelde *Twisty*, een drink- en zweetpolsbandje dat ervoor zorgt dat de handen vrij kunnen blijven tijdens het hardlopen. Sports and Innovations Group, een junioronderneming van Robert Jan Bergen, Mitchell Alberg, Wilfred Blijleven, Max Coenraad, Bob den Edel en Dandry Kruis, ontwikkelde het bidonnetje op de polsband. Dandry: 'Drinken tijdens het hardlopen móet om je prestatievermogen op peil te houden, maar het is onpraktisch om een bidon tijdens het lopen in de hand mee te nemen. Onze oplossing: *Twisty*'. De *Twisty* kan worden voorzien van een bedrijfslogo of een foto en kost € 7,95. In juni wordt de onderneming geliquideerd. Drie studenten zouden een doorstart willen maken, maar twee van hen gaan eerst vier maanden op stage naar Costa Rica. Die doorstart is dus nog niet zeker.

CARTOON VAN MEREL DE GRAAF, 3E JAARS ILLUSTRATIE AAN WILLEM DE KOONING ACADEMIE/HR

HR KRIJGT FULL HYBRIDE AUTO

TOYOTA MOTOR EUROPE SCHENKT DE HR EEN LEXUS CT 200H OM TE GEBRUIKEN IN HET ONDERWIJS. Toyota ondersteunt het auto-technische onderwijs wereldwijd door studenten te laten oefenen met actueel praktijkmateriaal. 'De behoefte aan hoogwaardig auto-technisch onderwijs is groot', noemt Toyota als reden voor de gift. 'Zowel bij werkgevers in de hele wereld als bij Toyota/Lexus, waar regelmatig hoogopgeleid talent via de scholen in dienst treedt.' Soms schenkt Toyota modellen met een beschadiging. Dit past in hun filosofie om verspilling tegen te gaan. Auto's belanden zodoende niet op de schroot, maar worden gebruikt voor een goed doel. Lector Frank Rieck nam de auto in ontvangst: 'Wij zijn er heel blij mee. We zullen er gebruik- en energiemetingen mee gaan doen.'

Populaire studentenmerken

Studenten kopen graag gadgets van Apple, 50 procent van hen koopt het liefst kleding bij H&M en ze vinden Lowlands het leukste festival.

Dit blijkt uit een onderzoek van studenten. De organisatie onderzocht welke merken het populairst zijn bij studierend Nederland. Er deden 1051 studenten mee aan het onderzoek van wie 28 procent man en 72 procent vrouw. De favoriete krant van de ondervraagden is *Metro*, maar de andere gratis kranten scoorden ook hoog. *Quest* is de nummer één onder de magazines en 3FM wordt op de radio het meest geluisterd. Ze willen het liefst werken via uitzendbureau Randstad en vliegen met de KLM.

HBO-fietsdag 2011 in Rotterdam

ALS HET WIELERSEIZOEN ACHTER DE RUG IS, kunnen hbo-docenten nog altijd zelf op de racefiets stappen tijdens de HBO-fietsdag op 26 augustus. Ieder jaar wordt de dag door een andere hogeschool georganiseerd. Dit jaar is de HR verantwoordelijk voor het verloop van de wielrenwedstrijd, net als in 2002. Koos Moerenhout, renner in de Rabobankploeg, rijdt ook mee. Inschrijven kan helaas niet meer.

CHECK UIT MET DIE KAART

ER ZIJN NOG STEEDS VEEL STUDENTEN DIE VERGETEN OM UIT TE CHECKEN MET HUN OV-CHIPKAART. Ongeveer 5 procent van de studenten die dagelijks 'op saldo' met de NS reist, checkt wel in maar niet uit. Daardoor maken ze onnodig extra kosten. De NS adviseert de studenten dan ook om altijd in en uit te checken ook al mogen ze vrij reizen. Tot eind 2012 is dit echter nog niet verplicht.

CIJFERS:

6-8 Studeren is een investering in jezelf: gemiddeld levert ieder jaar hoger onderwijs 6 tot 8 procent profijt op.

28 Hbo'ers verdienen gemiddeld 28 procent meer dan zij zouden doen zonder die opleiding. Wo'ers gemiddeld 36 procent meer.

10.000

In het programma Generation R volgt Erasmus MC twintig jaar lang tienduizend Rotterdamse kinderen.

35.120 vrouwelijke hbo'ers haalden vorig jaar hun diploma, en 26.934 mannelijke. Vrouwen doen het in het hoger onderwijs nog steeds beter dan mannen.

55.000.000 euro per jaar aan stufi-fraude: studenten die een basisbeurs voor uitwonenden aanvragen terwijl ze eigenlijk nog bij hun ouders wonen.

Onze studenten op de festivals

Vorig festivalseizoen werd Rotterdam uitgeroepen tot beste middelgrote festivalstad van de wereld. Deze zomer is er weer een heel nieuw evenementenprogramma dat minstens zo succesvol moet worden. Vier HR-studenten lopen stage bij Rotterdamse festivalorganisaties en zijn medeverantwoordelijk voor de sfeer in de stad deze zomer.

Sharona en Sophie

Hugo

Vincent

Rotterdam Festivals

Hoe is het imago van de Rotterdamse festivals in vergelijking met andere steden? Sharona Fens (22) en Sophie Wiewel (22), twee vierdejaars vrijetijdsmangement (vtm), beantwoorden deze vraag in hun afstudeeronderzoek bij de overkoepelende organisatie Rotterdam Festivals.

De vtm'ers merken tijdens hun onderzoek dat andere steden jaloers zijn op Rotterdam als festivalstad. 'Ze zien ons als een grote broer. We zijn een voorbeeld voor andere steden', zegt Sharona. 'Vooral de diversiteit van het Rotterdamse festivalklimaat spreekt de anderen aan. Ook horen we dat ze de samenwerking tussen de verschillende festivals bewonderen.' De studenten hebben de stad vergeleken met andere festivalsteden als Antwerpen, Den Haag en Edinburgh.

Toch zijn er de laatste jaren ook incidenten geweest die het imago van de Rotterdamse festi-

vals schade hebben toegebracht, bijvoorbeeld het incident in Hoek van Holland. In de zomer van 2009 ontstond een vechtpartij op het dance-event Sunset Grooves waarbij een dode en een aantal gewonden vielen. Op zo'n moment hebben de media veel invloed: 'Je kunt van zo'n bericht niets positiefs maken, toch heeft het invloed op het beeldvorming van de festivalbezoekers. Daarom is het belangrijk dat de media zo volledig mogelijk berichten', vertelt Sophie.

Naast een onderzoek naar het imago van het Rotterdamse festivalklimaat hebben de twee ook nog een overvolle ideeënpot voor Rotterdam Festivals gemaakt. 'We hebben zo'n 48 ideeën uitgewerkt, bijvoorbeeld het plan om een wegwijzer in de stad te zetten met daarop de tien grootste festivals. Zo worden toevallige voorbijgangers er telkens aan herinnerd wat een mooie festivals Rotterdam heeft', aldus Sharona.

Homo-sportevenement Eurogames

Een nieuwkomer deze zomer is het sportfestival voor homo's, lesbiennes, biseksuelen en transgenders: Eurogames 2011. Derdejaars vtm Hugo Schepers (28) loopt sinds februari stage bij bureau Evanement! dat Eurogames organiseert.

'Het evenement is goed voor het roze imago van de stad', zegt Hugo. Hij vindt dat Rotterdam achterloopt op het gebied van homo-evenementen. 'Daarom is het goed dat het festival naar Rotterdam komt: een stad die bekendstaat om grote sportevenementen.' Eurogames wordt om de paar jaar in een andere Europese stad georganiseerd en er komen bezoekers van over de hele wereld. Dit jaar vindt het van 20-24 juli plaats op verschillende locaties in Rotterdam waaronder het Zuiderpark.

Hugo is als assistent sportmanager vooral bezig om het park wielrenproof te maken: 'Daar komt veel meer bij kijken dan je denkt: er moet

een parcours worden uitgezet en apparatuur voor het meten van rondetijden geïnstalleerd worden. Daarnaast zijn er nog allerlei andere dingen die moeten gebeuren. Vandaag heb ik bijvoorbeeld honderden tennisballen besteld.'

Hugo komt uit de theaterwereld. Daarom is het organiseren van een sportevenement wel even wennen. 'Maar ik vind het ontzettend leuk. Nu het festival dichterbij komt, wordt het ook steeds levendiger. Er komen steeds meer vrijwilligers bij die bezig zijn om er iets moois van te maken.'

Rotterdamse Pleinbioscoop

'Het is hier net een huiskamer', zegt derdejaars vtm Vincent Wolters (25) over zijn stageplek bij Stichting Loodsen. De stichting organiseert deze zomer onder andere de Rotterdamse Pleinbioscoop.

Sinds halverwege mei is Vincent bezig met zijn werkzaamheden voor de buitenluchtbioscoop op het Lloyd Multiplein: 'Je begint met het werven van investeerders en het aanvragen van vergunningen. Ik merk dat sponsors door de cultuurbezuinigingen minder snel willen investeren in festivals. Je moet dus creatief zijn met de middelen die je hebt.' Pleinbioscoop is niet het enige festival dat Stichting Loodsen organiseert. Begin mei was de stichting verantwoordelijk voor Circusstad en in september moet ze zorgen dat De Wereld van Witte de With op rolletjes loopt. Terwijl Vincent begint aan zijn productietaken voor Pleinbioscoop, moet hij ook het beeldarchief van de vorige editie van De Wereld van Witte de With online zetten. Hij voelt zich thuis in de Rotterdamse kunst- en cultuurwereld en helemaal bij de informele sfeer van Stichting Loodsen. Toch mist hij nog wel iets in het festivalklimaat van Rotterdam: 'Er zou van mij meer mogen gebeuren met ondergrondse elektronische muziek. Er zijn veel initiatieven op dat gebied, maar er is bijna geen podium voor.' ■ Else Nugteren

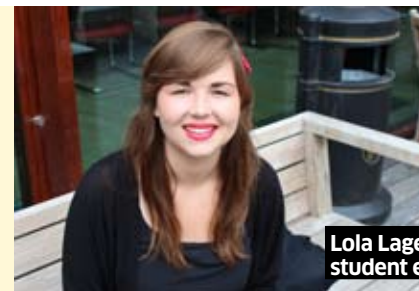
Reinout Haank (19), student communication and multimedia design

'Dit wordt mijn zesde keer Lowlands en ik ga ook naar Pinkpop en Metropolis. Ik ben een echte muziekliefhebber, vooral van de hardere rock. Maar op festivals vind ik het ook leuk om kleine onbekende bandjes te spotten.'

Niels van Leeuwen (18), student bedrijfseconomie

'Voor mij niet van die alternatieve festivals. Ik wil gewoon in de zon met een drankje in de hand kunnen genieten van relaxte muziek zoals house. Deze zomer ga ik naar Extrema outdoor, Mystery Land en 7th Sunday.'

Lola Legendijk (20), student ergotherapie

'Ik vind het leuk als er dubstep of hiphop artiesten optreden op festivals, maar ik ga vooral voor de sfeer. Dit jaar ga ik naar Lowlands, dat is wel mijn favoriet. Ik wil ook naar het hiphop festival Boogiedown in Breda en het Haagse Parkpop.'

Update RDM Campus

Het vullen van de bedrijfshal van RDM Campus blijkt moeilijker dan verwacht. Aan het begin van dit collegejaar was er een flinke portefeuille, maar dat heeft zich nog niet vertaald in een veel grotere bezetting. 'Er zijn veel opties op kavels, maar de hal is nog niet goed gevuld', zegt RDM-projectdirecteur Gabriëlle Muris. Ongeveer 70 procent staat op dit moment leeg.

NIEUWE ENERGIE IN RDM

'ALS JE NU RONDLOOPT, zie je vooral wat er niet zit: bedrijven', vertelt de nieuwe RDM-acquisiteur Jouke Goslinga. 'Maar innovatie betekent ook dat je samen een nieuw 'product' als RDM ontwikkelt. De bedrijven die hier zitten, zijn echte pioniers.' Goslinga, in dienst van de beheerder van de hal, het Havenbedrijf Rotterdam, is enkele maanden geleden bij het project gehaald om de acquisitie een nieuwe impuls te geven. Hij is niet bang om de tijd te nemen. 'Deze kruisbestuiving met het onderwijs heeft tijd nodig. Het zou een gemiste kans zijn als we nu niet-technische bedrijven zouden binnenhalen alleen omdat het geld oplevert.'

RDM Campus is een samenwerking tussen technische mbo-opleidingen van het Albeda College; bouw- en techniekopleidingen van de Hogeschool Rotterdam en verschillende technische bedrijven. De campus is gevestigd in de oude hal van de voormalige Rotterdamse Droogdok Maatschappij (RDM) in de haven. In de grote hal is de ene helft bestemd voor onderwijs en de andere helft voor bedrijven. De bedrijfshal is voor ongeveer dertig procent gevuld.

Jouke Goslinga verwacht in ieder geval méér bedrijven de komende tijd. En in het beste geval is de hal aan het eind van het kalenderjaar vol. Hij is vooral bezig met bedrijven die een directe link met het aanwezige onderwijs hebben, zoals autotechniek, productontwikkeling en nieuwe energie.

OOK SAMENWERKING BUITEN RDM

Als voorbeeld noemt hij QWIC, marktleider in elektrische scooters, en Spijkstaal, een bedrijf dat onder andere in elektrische aandrijvingen doet. Ook in de productontwikkeling, waar volgens Goslinga een 'kleine revolutie' gaande is met nieuwe grondstoffen en 3D-printers, wil Goslinga ondernemers aan zich binden.

Goslinga ziet verder veel potentie in typisch Rotterdamse sectoren als de off-shore, de binnenvaart en zeevaart. Zo komt jachtbouwer Heessen zeer waarschijnlijk naar RDM. En voor de studenten industrieel productontwerpen is er ook een succesje: meubelmaker Aimabel kwam in april naar RDM en tijdens het schrijven van dit artikel kwam er een bedrijf bij dat installaties maakt voor evenementen, Sober Industries.

Overigens, zegt Gabriëlle Muris, staat of valt het succes van RDM Campus niet met de hoeveelheid bedrijven in de hal. 'De samenwerking tussen onderwijs en ondernemers is op RDM ook buiten het bedrijvengedeelte volop aanwezig. Er zijn tientallen bedrijven bij betrokken. Daar hoeven docenten en studenten zich geen zorgen over te maken.'

Als het goed is zal in juli ook het Dokkaffee op RDM Campus openen. Daarnaast is inmiddels bekend dat de boot naar RDM Campus, de Aqualiner, vanaf september twee keer per uur gaat varen.

■ Olmo Linthorst

Inspectieonderzoek alternatieve afstudeertrajecten

Het kan niemand zijn ontgaan: het inspectieonderzoek naar de alternatieve afstudeertrajecten is verschenen. **Slecht nieuws voor vier Inholland-opleidingen die het predicaat 'onder hbo-niveau' kregen,** maar ook andere hogescholen, waaronder de onze, waren onderwerp van onderzoek.

AANLEIDING VAN HET ONDERZOEK was een afstudeertraject bij de opleiding media & entertainment management (MEM) van de Hogeschool Inholland in Haarlem waar ruim honderd langstudeerders via een verkort afstudeertraject te gemakkelijk konden afstuderen. Dit kwam vorig jaar in het nieuws.

VAN 1200 NAAR 40 NAAR 10

Daarop is door de Inspectie van het Onderwijs aan alle hoger onderwijsinstellingen (ruim 1200 geaccrediteerde bacheloropleidingen) gevraagd om te melden of er bij hen mogelijk ook alternatieve afstudeertrajecten zijn of zijn geweest. Daarnaast heeft de inspectie directe signalen en signalen uit de media door studenten en medewerkers van verschillende scholen nagetrokken. De aandacht was vooral gericht op alternatieve afstudeertrajecten.

De Hogeschool Rotterdam (HR) heeft in dat kader gemeld dat er voor twaalf studenten vastgoed en makelaardij een bijzondere situatie is geweest in de zomer van 2010. Na een strenge selectie is voor studenten met een kleine afstand tot het diploma een voorziening getroffen om in de zomer te kunnen afstuderen. Dit betrof een pilot, waarbij het niveau van de afgestudeerden voldoende gewaarborgd was, maar die niet in de onderwijs- en examenregeling (OER) was geregeld.

Na de landelijke enquête heeft de inspectie aan totaal veertig instellingen in een schriftelijke verdiepingsronde aanvullende informatie gevraagd. In deze fase richtte het onderzoek zich niet alleen op alternatieve afstudeertrajecten, maar ook op alternatieve toetswijzen in de eindfase van de opleiding. Het onderzoek bij vastgoed

en makelaardij spitste zich toe op dat laatste. Daarna heeft de inspectie uiteindelijk bij vijftien opleidingen van tien instellingen, waaronder ook vastgoed en makelaardij van de Hogeschool Rotterdam, een vervolgonderzoek gedaan. Daarbij is niet alleen gekeken naar de gang van zaken met betrekking tot deze groep studenten, maar ook naar de kwaliteit van de regelgeving en het functioneren van de examencommissie.

INHOLLAND

Op 27 april lekte het langverwachte onderzoek van de onderwijsinspectie uit. Conclusie: 'Bij acht van de vijftien onderzochte opleidingen baart de toetsing en beoordeling van studenten en/of de borging van het eindniveau ons zorgen. Bij vier opleidingen van Hogeschool Inholland is onze conclusie definitief.' Deze opleidingen blijken zeer zwak en verliezen mogelijk hun accreditatie. Van deze vier opleidingen – bedrijfseconomie en MEM in Haarlem en commerciële economie en vrijetijdsmanagement in Diemen – staat volgens de inspectie vast dat ze de wettelijke voorschriften en interne regels niet hebben nageleefd. Hun eindniveau is bovendien onvoldoende: 'een aanzienlijk deel' van hun afgestudeerden – 39 procent om precies te zijn – had geen diploma mogen krijgen. Staatssecretaris Zijlstra zou zich door de NVAO moeten laten adviseren over de intrekking van hun accreditatie, schrijft ze in het ruim tweehonderd pagina's tellende rapport. Ook zou hij ze kunnen beboeten omdat ze ten onrechte diploma's hebben uitgereikt. Bij de Rotterdamse MEM-opleiding, de vijfde die werd onderzocht, lijkt het niveau wel in orde, al worden ook hier niet alle regels nageleefd.

Maar net als eerder de commissie-Leers, die het gesjoemel bij MEM in opdracht van Inholland onderzocht, vindt de inspectie niet dat er bij Inholland frauduleus is gehandeld. 'De inspectie heeft geen aanwijzingen dat medewerkers moedwillig regels hebben geschonden met het oogmerk daar zelf beter van te worden. De aangetroffen tekortkomingen vinden hun oorzaak hoogstens in onzorgvuldig gedrag en ondoordacht handelen.'

GROTE ZORGEN OVER VIER ANDERE OPLEIDINGEN

Het onderzoek naar alternatieve afstudeertrajecten wees uit dat er nog vier opleidingen zijn waarover de inspectie zich grote zorgen maakt: journalistiek van Windesheim, werktuigbouwkunde bij de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN), communicatie & media van de Hanzehogeschool en communicatie van de Hogeschool Leiden. Het oordeel over deze vier opleidingen is voorlopig omdat nader onderzoek van de NVAO naar het bereikte eindniveau hier nog niet heeft plaatsgevonden.

VASTGOED EN MAKELAARDIJ VAN DE HR

Het afstudeertraject voor langstudeerders van de opleiding vastgoed en makelaardij van de HR is van hbo-niveau, zo oordeelde de onderwijsinspectie. De inspectie concludeert wel dat de afstudeerpilot op een aantal administratieve punten, in het kader van naleving van de Wet op het Hoger Onderwijs, verbeterd moet worden. De inspectie geeft D'tjes (deels in orde) voor de volgende punten: Zijn de toepasselijke periode en opleiding(en), en de vaststelling duidelijk? Is de studielast als geheel en per onderwijseenheid duidelijk? Zijn de opleidingsvarianten goed be-

schreven en zijn de gronden voor het verlenen van vrijstellingen duidelijk?

Daarmee krijgt de opleiding het predicaat 'voor verbetering vatbaar' en daar is de instelling niet echt blij mee, zo blijkt uit een communiqué van het college van bestuur van 13 mei 2011. Wat de zwaarte van die verbeterpunten is, blijft in de berichtgeving namelijk onduidelijk, zo stelt het college van bestuur (cvb). En in het geval van de HR blijkt het om punten van een beperkt belang te gaan, bijvoorbeeld het publiceren van de besluitvormingsdatum van het onderwijs- en examenreglement. Daardoor ontstaat ten onrechte het beeld 'dat het in het hbo in het algemeen een rommeltje is'. Uiteraard zullen de administratieve verbeterpunten wel worden verwerkt in de volgende editie van de Hogeschoolgids, zo stelt het cvb.

ALGEMENE CONCLUSIE

Er lijkt breder in het bekostigd hoger beroepsonderwijs onvoldoende discipline in de naleving van wettelijke voorschriften die essentieel zijn voor de bewaking van het afstudeerniveau, zo concludeert de inspectie. Het stelsel van interne en externe kwaliteitsvoorzieningen kan op dit moment niet altijd kan garanderen dat zwakke plekken tijdig worden gesignaleerd en gecorrigeerd. Het onderzoek leert dat instellingen de naleving van de Wet op het Hoger Onderwijs moeten verbeteren. **■**
Dorine van Namen, m.m.v. HOP

www.onderwijsinspectie.nl

COLUMN
ERNEST VAN DER KWAST

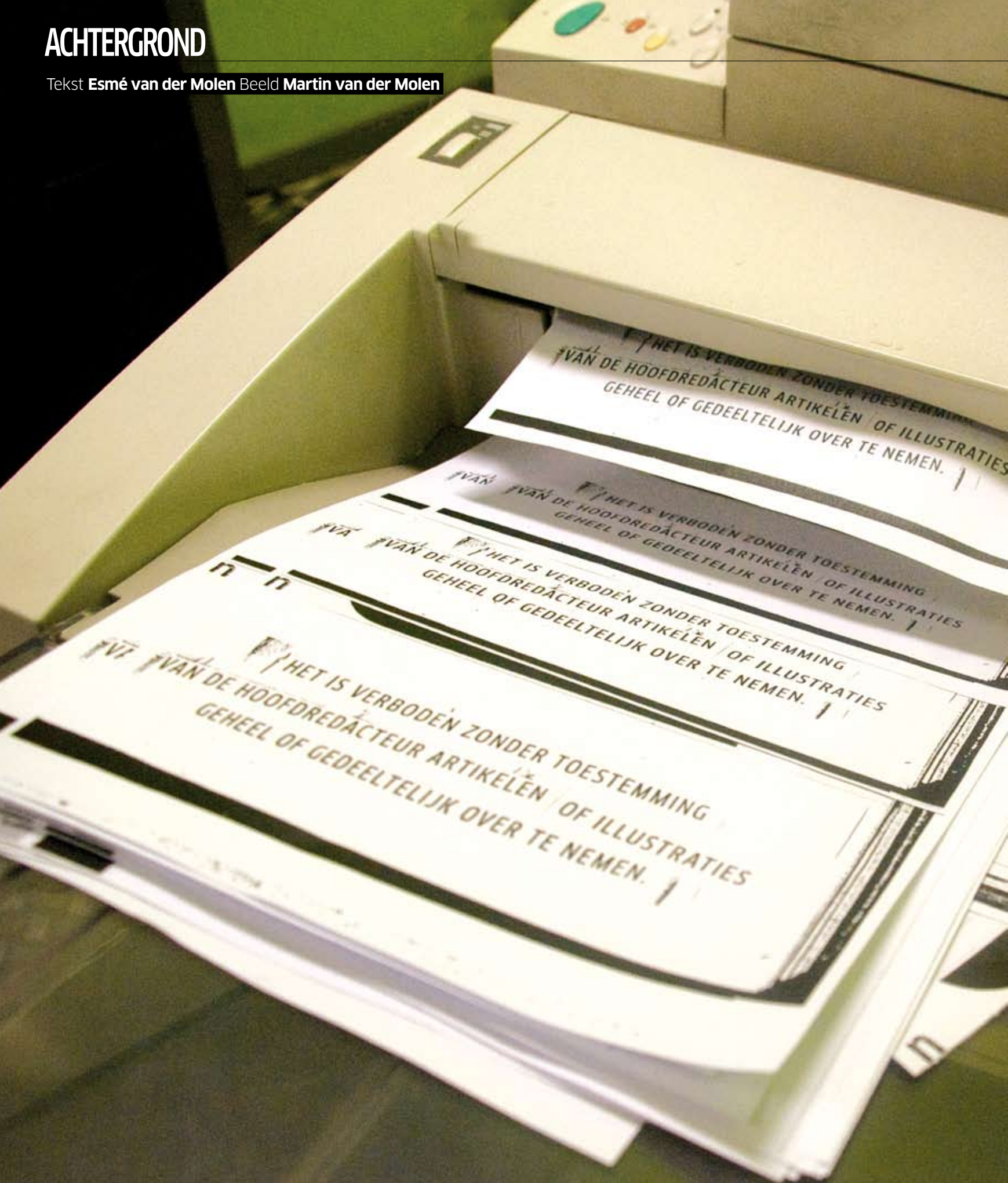
Barbiers

HONDEN MOGEN WEL NAAR BINNEN, VROUWEN NIET. Dat vermeldt het bordje op de deur van *Schorem* op de Oude Binnenweg. 'De enige vrouwvrije zone in Rotterdam.' 'Maar we hebben niks tegen vrouwen', vertelt barbier Bertus. 'De *Playboy* wordt hier graag gelezen.'

Schorem, haarsnijder en barbier. Wie de zaak binnenstapt, gaat terug in de tijd. Een prachtig houten interieur, kappersstoelen uit de jaren twintig, een glimmende kassa die met een belletje opengaat. Het is de zaak die barbiers Leen en Bertus eigenlijk pas op hun zestigste hadden willen openen. Maar zo lang konden de heren niet wachten. 'We waren klaar met het hippe gedoe', legt Leen uit. Bertus is minder subtiel en zegt: 'Het gezeik van vrouwen met lang haar.' Beiden hebben ze gewerkt bij Kinki Kappers aan de overkant van de straat. Tropenjaren moeten het zijn geweest. Harde muziek, felle kleuren, veel vrouwen. 'En het kappersmilieu', zegt Bertus. 'Tegenwoordig zijn het allemaal *haarstilisten*. Ze zien alleen zichzelf in de spiegel en het is een eer als je door hen wordt geknipt.' Leen vult hem aan: 'Kappers zijn de nieuwe dj's.'

Zelf noemen ze zich autodidact. Maar dat heeft weinig met pretenties te maken. Leen: 'Ik ben vier dagen naar school geweest.' Bertus: 'Ik hield het niet langer dan drie dagen uit op de kappersacademie.' Ook het scheren hebben ze zichzelf moeten aanleren. Anderhalf jaar oefenen op vrienden. Bij Bertus thuis. Er stond een kapperstoel en een magnetron, 'om het water en de handdoeken in te verwarmen'. Ze deden twee mannen per avond. Leen eerst de linkerkant, Bertus daarna de rechterkant. En bij het tweede proefkonijn omgekeerd. Hebben ze nog veel vrienden? Dat wel, maar niet iedereen was blij. Dat is nu anders. *Schorem* is drie maanden open en het is nu al een begrip in Rotterdam. Er wordt gewerkt met de scherpste mesjes ter wereld, Gillette is er niets bij. 'The best the man can get.' David Beckham zou zich diep, heel diep moeten schamen. 'Love thy barber,' heeft Bertus op zijn lichaam getatoeëerd. Misschien is liefde te groot, te veel. Maar we mogen de barbiers van de Binnenweg wel koesteren. Rotterdam is erop vooruitgegaan. Wie goed kijkt, ziet ze lopen in de stad. De perfect geschoren mannen, sommige met een jarentwintigkapsel. Het onberispelijke schorem.

Ernest van der Kwast is schrijver. Vorig jaar verscheen zijn boek Mama Tandoori.

Ongeveer 1500 docenten, 290 HR-medewerkers en 30.000 studenten gebruiken N@tschool, de elektronische leeromgeving van de Hogeschool Rotterdam. Het gebruik van deze handige ICT-voorziening is de afgelopen tijd flink toegenomen. Maar hoe zit het eigenlijk met de auteursrechten op N@tschool?

Auteursrechten in het digitale tijdperk

JANUARI 2011. EEN DOCENT OPENT ZIJN COMPUTER OM AAN HET WERK TE GAAN. TOT ZIJN VERBAZING KAN HIJ ZIJN N@TSCHOOL-MAP NIET VINDEN. De docent is een enthousiast gebruiker van N@tschool. Al zijn modulebeschrijvingen, powerpointpresentaties en websites heeft hij verzameld in deze digitale leeromgeving.

Navraag bij het bedrijfsbureau levert een alarmend antwoord op. Zijn N@tschoolmap is door een medewerker verwijderd. Zij heeft de oproep van auteursrechtenorganisatie stichting PRO om toegang te krijgen tot N@tschool al te overijverig geïnterpreteerd. Net zoals bij hardcopy readers over auteursrechtelijk beschermd werk rechten worden afgedragen, moet dat ook bij digitale overnames. PRO wilde toegang tot N@tschool om te controleren op de naleving hiervan. In de map van de betreffende docent trof de medewerker zoveel sheets en powerpointpresentaties aan met verwijzingen naar andere auteurs dat het haar ondoenlijk leek om voor PRO een overzicht te maken van al deze overnames. Daarop besloot ze zonder overleg de gehele map te verwijderen.

De docent in kwestie was verbijsterd. Alle documenten waren voorzien van bronvermelding en vielen in de categorie 'korte overname'. Het instituut erkende dat er een fout was gemaakt, maar daarmee had de docent zijn map niet terug.

AFKOOPSOM

'Een heel vervelend incident', noemt ICT-adviseur Caspar Ewals van HRS (HR Services) dit voorval, 'maar het is een incident. De aankondiging van stichting PRO om te gaan controleren op N@tschool heeft bij andere instituten en bedrijfsbureaus niet geleid tot dit soort paniekreacties.'

Net als andere sectoren in de maatschappij moet het onderwijs zich houden aan de auteurswet. Daarin is opgenomen dat onderwijsinstellingen uit auteursrechtelijk beschermd werk van anderen mogen putten, mits zij aan een aantal voorwaarden voldoen. Zo moet voor

lange overnames (meer dan 10.000 woorden) vooraf toestemming gevraagd worden, moeten korte overnames gemeld worden en moet – zowel voor lange als korte overnames – een 'billijke vergoeding' worden afgedragen. En natuurlijk moet bij elke overname een correcte bronvermelding worden geplaatst.

Om dit goed te regelen heeft de HBO-raad sinds jaar en dag een readerovereenkomst met stichting PRO. De laatste herziening van deze overeenkomst dateert van 2010. Jaarlijks maken de aan de HBO-raad verbonden hogescholen een afkoopsom over aan PRO. Daarmee worden de zogenaamde korte overnames afgekocht. In 2010 betaalde de HR hiervoor een afkoopsom van 102.119 euro. Elke reader met overnames wordt door de facilitaire dienst van de HR naar stichting PRO gestuurd, zodat de stichting de reader kan controleren op lange overnames en periodiek een verdeelsleutel kan maken voor de af te dragen royalties. Bij herdruk van de reader moeten er opnieuw rechten worden afgedragen.

VERONGELIJKT

Jarenlang was deze gang van zaken voor iedereen duidelijk. Maar de verschuiving van hardcopy naar digitaal publiceren is hard gegaan. En met die nieuwe ontwikkelingen ontstonden ook vragen en onzekerheid over hoe te handelen. Reden genoeg voor de facilitaire dienst (fadi) en de dienst algemene zaken (abz) van de HR om eind 2009 een brief naar alle instituten te sturen. Daarin werd erop aangedrongen het bewustzijn rond de auteurswet bij medewerkers te vergroten. Juist een onderwijsinstelling heeft een voorbeeldfunctie als het gaat om het respecteren van auteursrechtelijk werk, zo staat te lezen in de brief. Ook digitaal materiaal valt onder de auteurswet.

'De spelregels rond digitale onderwijspublicaties zijn niet anders dan bij hardcopy readers', vertelt Armin van Hengel, teamleider bij stichting PRO. 'De auteurswet is mediumneutraal. Ik merk soms dat er een soort verongelijkheid bestaat over het feit dat ook onderwijsinstel-

KORTE OVERNAME

- Uit niet-literaire werken: maximaal 10.000 woorden.
- Uit tijdschriften: maximaal 8000 woorden.
- Uit literaire werken: 100 regels poëzie, 2500 woorden proza

Let op: deze overnames mogen niet meer omvatten dan een derde deel van de oorspronkelijke tekst.

'ER IS SOMS EEN SOORT VERONGELIJKTHEID OVER HET FEIT DAT OOK HET ONDERWIJS AUTEURSRECHTEN MOETEN BETALEN.'

▶ lingen auteursrechten moeten betalen. Juist omdat zij het algemeen belang dienen, is er een onderwijsexceptie in de auteurswet die het mogelijk maakt om zonder toestemming korte overnames te gebruiken. Toch staat er ook in die gevallen een vergoeding tegenover. Niet-korte overnames hebben potentieel een uithollend effect op de boekverkoop. Auteurs en uitgevers worden daar op deze manier voor gecompenseerd.'

OPLAGE

In de eerder genoemde brief van de fadi en abz werden instituten er ook op gewezen dat stichting PRO toegang had gevraagd tot N@tschool. Het mag dan misschien eenvoudig zijn om te begrijpen dat de spelregels voor digitale onderwijspublicaties en hardcopy readers hetzelfde zijn; in de naleving daarvan zijn wel degelijk verschillen. En zo wordt het toch weer ingewikkeld. Want is het voldoende als je de toegangscode aan PRO doorgeeft, of moet je de digitale reader ook nog 'fysiek' opsturen. En hoe zit het met korte overnames in powerpointpresentaties of tentamens? Maar het belangrijkste onderwerp is de mate van openstelling van N@tschool, vindt HRS-adviseur Caspar Ewals. 'PRO hanteert op zich een heldere regel: het aantal studenten dat toegang heeft tot het digitale document bepaalt de oplage, en daarmee de rekensom die wordt gemaakt voor de vergoeding voor lange overnames. Over readers die geparkeerd staan in de materialenbank van N@tschool, en dus nog niet zijn gepubliceerd, hoeven geen rechten te worden afgedragen. Als een instituut alleen studenten die het vak volgen toegang geeft tot de digitale reader, zijn de kosten hetzelfde als van hardcopy readers. Maar sommige instituten willen hun studenten de mogelijkheid geven om ook modules uit andere studiejaar in te zien. Dat zou een opdrijvend effect op de oplage hebben en dus ook op de kosten. De komende tijd zal duidelijk moeten worden hoe dit gaat uitpakken.'

WOORDENAANTAL

Stichting PRO heeft inmiddels sinds oktober 2009 toegang tot N@tschool. Volgens Armin van Hengel van Cedar B.V. zijn er geen aanwijzingen dat auteursrechten op de digitale leeromgeving minder goed worden nageleefd. Van Hengel: 'Bij de Hogeschool Rotterdam zien we zelfs meer inbreuken op hardcopy readers dan op N@tschool.'

Voor Van Hengel staat overigens vast dat digitaal onderwijsmateriaal de hardcopy readers op termijn zal gaan vervangen. Daarom loont het om goed te kijken naar de processen van digitaal publiceren en te zorgen dat de inrichting daarvan op orde is. 'Op dit moment

is het nog zo dat digitale readers ter controle uitgeprint aan ons moeten worden opgestuurd. Dat is onhandig. Ik verwacht dat het nog in de eerste helft van dit jaar mogelijk zal worden om publicaties gedigitaliseerd aan te bieden bij PRO. Er loopt nu een pilot. Het voordeel voor de hogescholen is dat digitale readers niet meer uitgeprint hoeven te worden en dat er bij overnames een exact in plaats van een geschat woordenaantal op de factuur verschijnt.' Ook op de hogescholen zelf zijn er verbeteringen mogelijk. Caspar Ewals van HRS: 'Zo zou je kunnen denken aan signalerings- en controlefuncties binnen N@tschool.'

Bij de eerder genoemde docent die zijn N@tschoolmap kwijtraakte, is het vertrouwen in de handige leeromgeving nog niet hersteld. Hij heeft een verwijderde website laten herstellen door een externe bouwer. De eerste rekening van 1600 euro heeft hij bij de directie van zijn instituut gelegd. Hij heeft goede hoop dat de kosten vergoed zullen worden. □

De naam van de docent uit dit artikel is bij de redactie bekend.

AUTEURSRECHTEN IN DIGITALE PUBLICATIES

Dit mag wel:

- Korte overnames mogen zonder toestemming worden geplaatst en zijn afgekocht. Let op: onder de afkoopovereenkomst moet wél altijd een bewijsexemplaar aan stichting PRO worden gestuurd.
- Publiceren met gebruik van overnames kun je beter doen op N@tschool dan op intranet HINT. Bij HINT bestaat de gebruikersgroep uit 30.000 studenten. Op N@tschool geldt het aantal studenten dat toegang heeft tot een module.
- Een lange overname mag wel, mits vooraf toestemming is gevraagd en een vergoeding wordt betaald.
- In tentamens of powerpointpresentaties mogen korte overnames worden opgenomen (bijvoorbeeld een citaat of definitie). Let op: het citaat moet voorzien zijn van een goede bronvermelding.

Dit mag niet:

- Publiceren op internet
- Beeld of tekst overnemen zonder een bewijsexemplaar/inloggegevens op te sturen
- Beeld of tekst overnemen zonder bronvermelding
- Lange overnames plaatsen zonder toestemming vooraf.

Wees voorzichtig met:

- Doorlinken. Mogelijk is de inhoud van de link niet 'rechtmatig openbaar'.

Het aanmelden van een overname gaat via het bedrijfsbureau van het instituut. Bij inbreuken op de auteurswet wordt de boete van stichting PRO doorberekend aan het instituut.

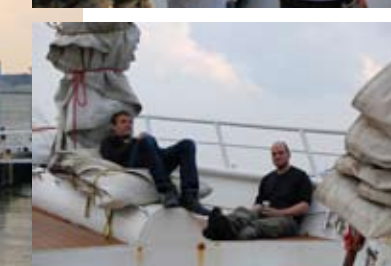
Meer informatie: www.stichting-pro.nl

Zeilen op De Eendracht

Vier dagen lang gingen 36 eerstejaars van de opleiding Maritiem Officier (Marof) de zee op met de driemaster De Eendracht. Wat doe je bij Man Over Boord? Wie neemt de leiding en hoe?

BRAND OEFENEN EN KEESJE GOOIEN

'PFFF, IK BEN VERROT', zucht student Timothy tijdens het laatste stukje varen, tussen Vlaardingen en Rotterdam. Met collega-studenten voer de eerstejaars vier dagen op zee. Niet (alleen) voor de lol, want er moest worden gewerkt. En geleerd. Zo werden studenten bij een brandoefening benedendeks geblinddoekt en moesten zij met instructies vanuit de portofoon hun weg vinden naar 'een veilige plek'. 'Daarbij werd het extra ingewikkeld gemaakt door bepaalde deuren dicht te houden', vertelt student Klaas.

En wat doe je bijvoorbeeld bij de situatie Man Over Boord? De eerstejaars oefenden met een boei en de Williamson Turn, een manoeuvre om een overboord gevallen persoon snel op te pikken. Makkelijker op papier dan in de praktijk, zo bleek wel. Naast het oefenen met dit soort noodsituaties was de zeiltocht ook bedoeld om studenten te laten ervaren hoe het is om een paar dagen op zee door te brengen. Timothy: 'Dat onregelmatige slapen is vermoeiend. Omstebeurt, en in groepjes, moesten we ook 's nachts op het schip de wacht houden.' 'Het schip beweegt de hele tijd, dat kost echt veel energie', vult Klaas aan. Toch heeft hij ervan genoten, vooral van het zeilen. 'Je maakt gebruik van de elementen. Dat vind ik mooi.'

'JE MOET DOEN!'

'Maar het belangrijkste van de zeiltocht', zo vertelt Marof-opleidingsdirecteur Alco Weeke, 'is dat je met elkaar zo'n boot kunt runnen. Dat je weet wat je in bepaalde situaties moet doen. Soms zijn studenten theoretisch heel goed, maar gaan ze bij een oefening op een afstandje staan kijken. Terwijl je moet doen! Anders vaar je ergens tegenop. Als zo'n student die houding ook heeft tijdens zijn stage, gaat het niet lukken.'

Aan het einde van de vier dagen mochten twee studenten bij het aanmeren aan de Lloydpier nog even 'Keesje gooien'. Aan de eerste tros die vanaf het schip wordt gegooid, is een knoop bevestigd zodat hij aan wal gevangen kan worden. 'Keesje 1' belandt in het water, waarna 'Keesje 2' de wal wel haalt. Einde oefening. □

Dorine van Namen en Jos van Nierop

BIJ DE LES

Bij het Instituut voor Communicatie, Media en Informatietechnologie werken studenten aan het inzichtelijk maken van gemeentelijke data. Van nieuwe media moet je slim gebruikmaken.

ONZICHTBAAR ONDERWIJS

ER IS NET EEN ONVOLDOENDE GEVALLEN, maar het is nog niet eenduidig te zien welk groepje hem heeft gekregen.

In de klas zitten twintig studenten, veel jongens, vijf meisjes, in groepjes te werken. Tweedejaars zijn ze en bijna allemaal hebben ze een laptop voor hun neus (en dat zijn bijna allemaal glimmende Apples). Ze overleggen wat, anderen typen vooral, een enkeling zit te tekenen. Soms loopt er een paar de klas uit: even roken. De docent schuift steeds bij een ander groepje aan. Verder gebeurt er niets.

Hoe zag een les er vroeger uit? **Studenten die ijverig meepennen met wat de docent voor de klas vertelt? Daarvan is vandaag geen sprake.** Naar deze klas kun je uren kijken zonder dat je te weten komt wat er precies gebeurt. Projectonderwijs is onzichtbaar onderwijs.

VERGADEREN VIA SKYPE

In de hoek van het lokaal zitten vijf studenten stilletjes achter hun computer te werken. Wat doen ze? 'We zijn data van hulpdiensten aan het inladen', vertelt de technoloog van het groepje. Hij laat een site zien waarop alle oproepen aan hulpdiensten te zien zijn. Live. 'Als je de coördinaten van een verkeersongeluk invoert, kun je zien waar verkeersopstoppingen zijn.' De groep blijkt te bestaan uit studenten van drie verschillende opleidingen (zie kader: p. 17). **Ze zijn bij elkaar gezet voor dit half jaar durende project: Rotterdam Open Data.** De gemeente Rotterdam geeft data aan de studenten en die kunnen daar innovatieve applicaties omheen bouwen.

De groep wil allerlei informatie bundelen in een app waarin je als automobilist precies kunt zien hoe je moet rijden om actuele ongelukken, wegwerkzaamheden, open bruggen of files te vermijden en in welke parkeergarage plek is om je auto te parkeren. Hiervoor heeft de groep zojuist een acht gekregen.

Die beoordeling is mede afhankelijk van de gemeentelijke dienst waarvoor de studenten werken, vertelt docent Belinda Mulder. De gemeente is opdrachtgever en komt tijdens het project regelmatig langs om feedback te geven.

Dat werkt, zeggen de studenten. **'Aan het begin hebben we maar gewoon wat gemaakt. Door de feedback begrepen we al snel welk kant we op moesten.'** Ze snappen niet dat er met zoveel feedback toch nog een onvoldoende is gevallen.

Dat snappen de benadeelden zelf trouwens ook niet. Halverwege de les ontstaat er een discussie tussen een paar jongens en de docent. Mulder geeft de jongens mee dat ze vooral uit hun slachtofferrol moeten stappen. De groep geeft haar mee dat de school bij projecten die om data draaien voortaan moet zorgen dat de data er ook zijn. Dat klopt, zegt Mulder, maar is het niet ook een realistische situatie dat je afhankelijk bent van je opdrachtgever? Eén groepslid verzucht, niet echt overtuigend en ook niet echt overtuigd, dat hij zich bij de beoordeling neerlegt. Ze moeten herkansen.

Verder gebeurt er nog steeds niet veel. Een ander groepje gaat wat eerder naar huis. 'We werken hier met nieuwe media, daar moet je gebruik van maken.' Ze vergaderen vanmiddag nog wel even via Skype. **Olmo Linthorst**

ILLUSTRATIE: ANNET SCHOLTEN

Rotterdam geeft studenten toegang tot gemeentelijke data

VAN UITLEEN-GEGEVENS BIJ TOT FILE-INFORMATIE

De Hogeschool Rotterdam en de Rotterdamse gemeente werken samen aan het ontsluiten van overheidsinformatie. Studenten laten de gemeente zien dat de innovaties voor het oprapen liggen, enkel door overheidsdatabases openbaar te maken.

WAT KRIJG JE ALS JE INFORMATIE OVER FILES, FIETSPADEN, CO2-UITSTOOT EN HET WEER BIJ ELKAAR GOOIT? Een applicatie die fietsers de gezondste weg wijst (zo min mogelijk auto's en co2-uitstoot) met het best mogelijke weer. Je zou zo'n programma op je telefoon of computer kunnen raadplegen voor een actueel reisadvies.

Het is mogelijk en er wordt aan gewerkt. Maar voor het zover is. Het is mogelijk er structureel iets veranderen: de gemeente moet data openbaar maken die tot nu toe achter slot en grendel zaten. De eerste stappen daartoe zijn gezet door een samenwerkingsovereenkomst tussen de Hogeschool Rotterdam en de gemeente, waarbij studenten exclusieve toegang krijgen tot talloze gemeentelijke informatiebronnen.

DIGITALE GOUDMIJN

De gemeentelijke overheid zit op een digitale goudmijn. Ze beheert gegevens over de meest uiteenlopende zaken. Van de snelheid die op een gemeentelijke weg wordt gereden tot de gezondheid van de Rotterdamse jeugd, van de uitleengegevens van de bibliotheek tot de financiën van de gemeente zelf. Bij elkaar vele miljarden records, vertelt de projectleider vanuit de gemeente, Anton de Ruiters. In veel gevallen blijven die datasets verborgen, terwijl bedrijven of burgers er mooie dingen mee kunnen doen. Zij kunnen door slimme verbanden te leggen innovatieve applicaties maken. Of ze kunnen data op een nieuwe manier in kaart brengen en daardoor volstrekt nieuwe inzichten geven. Daarmee vergroot je ook de transparantie van het openbaar bestuur. In Engeland is de overheid al verder met *open data*, zoals dit fenomeen meestal wordt genoemd. Zo bestaat er een applicatie, *where does my money go*, waarin je kunt aangeven hoeveel je verdient, waarna je precies kunt zien waar de overheid iedere belastingpound of -penny aan uitgeeft. Rotterdam gaf, als een eerste stap, het afgelopen jaar studenten inzicht in haar databases. **Drie verschillende opleidingen werkten aan applicaties die een idee moeten geven van wat er allemaal mogelijk is** met al die overheidsinformatie. En op termijn moeten de data voor iedereen beschikbaar zijn, vertelt Léon Gommans, een van de initiators van wat nu *Rotterdam Open Data* heet. Gommans, die namens de hogeschool projecten binnenhaalt die zowel voor de studenten als voor de stad relevant zijn, merkte steeds

vaker dat voor een goed project ook *data* nodig zijn. Hij organiseerde in april 2010 een bijeenkomst over open data waarvan de aanwezige ambtenaren enthousiast werden. **Inmiddels, benadrukt Gommans, is het project door de inzet van de gemeente niet meer een hogeschoolproject maar een heus stadsinitiatief**, ondersteund door wethouder Korrie Louwes van onderwijs en innovatie.

WIE EN WAT?

- De volgende diensten van de gemeente Rotterdam leveren data aan (met enkele voorbeelden van datasets).
- **Bibliotheek** (boek informatie, uitleenhistorie)
- **dS+V** (verkeersgegevens, bruggen, parkeerplaatsen)
- **Gemeentearchief** (de betekenis van straatnamen)
- **Gemeentewerken/Buitenwerken** (kaarten met wegen en de locatie van bijvoorbeeld prullenbakken of lantarenpalen)
- **GGD** (info uit gezondheidsenquête)
- **Sport en Recreatie** (locaties, reserveringen)

Opleidingen

- Aan het project werkten het afgelopen jaar 350 studenten mee vanuit diverse vol- en deeltijdopleidingen van het Instituut voor Communicatie, Media en Informatietechnologie (CMI). De studenten werken meestal samen in groepjes die zoveel mogelijk een mix zijn van de volgende opleidingen:
- **communication and multimedia design**
- **mediatechnologie**
- **communicatie (specialisatie digitale media)**
- **informatica**

INNOVATIEAGENDA

Voordat iedereen bij Rotterdamse data kan, moet er veel mee gebeuren. Dat kun je zien in de Rotterdam Open Data-store, die Jeffrey Cafferata en Cliff Odijk ontwikkelen. Jeffrey en Cliff, beide 23 jaar en student mediatechnologie, krijgen in de ROD-store alle data van de gemeente binnen. 'Nog niet op papier', zegt Jeffrey, 'maar het varieert van Excel-bestanden tot ingescande documenten.' Voor programmeurs zijn PDF's, scans en Excel-bestanden geen pretje. **Het liefst hebben ze data in bestanden die door computers makkelijk kunnen worden uitgelezen** en het is de taak van Jeffrey en Cliff om alle data in een standaardtaal om te programmeren. 'Het is ook een doel van de gemeente om het opslaan van data te standaardiseren', vertelt Jeffrey. 'Dat maakt het voor hen makkelijker om onderling gegevens uit te wisselen.'

Ook Jeffrey en Cliff staan achter het principe van open data. 'Het kost de gemeente natuurlijk tijd om al die data openbaar te maken. Maar als anderen de gegevens slim inzetten en analyseren, hoeft de gemeente dat niet meer te doen. Of je kunt de gemeente wijzen op fouten. Het is een win-winsituatie.' Jeffrey en Cliff hopen dat de gemeente het Rotterdam Open Data-project voortzet en dat ze erbij betrokken kunnen blijven. Dat hangt ook af van de beslissing van het gemeentebestuur. Het open data-project staat inmiddels op verzoek van de wethouder op de innovatie-agenda, vertelt Anton de Ruiters. Het college moet nog met die agenda instemmen, 'maar je kunt er wel van uitgaan dat het er komt'. **Olmo Linthorst**

*Hoe ontwikkelen kinderen zich voor en na de geboorte, en wat zijn daarbij schadelijke factoren. Op die vragen zoekt **VINCENT JADDOE (36)**, directeur van onderzoeks-, opleidings- en kennisproject **Generation R van Erasmus MC**, de antwoorden. Twintig jaar lang volgen hij en zijn onderzoekers van Erasmus MC tienduizend Rotterdamse kinderen vanaf het begin van de zwangerschap.*

JADDOE

DE STAD ALS LABORATORIUM

VINCENT JADDOE
GENERATION R-DIRECTEUR

WIE: VINCENT JADDOE

WAT: Jaddoe is aan het Erasmus MC verbonden als kinderarts en epidemioloog.

Daarnaast is hij directeur van Generation R van Erasmus MC, het project dat tienduizend Rotterdamse kinderen vanaf de foetale fase tot hun achttiende volgt.

BIJZONDER: Naast steun van de gemeente Rotterdam en miljoenensteun van de nationale overheid voor het project, kreeg hij op persoonlijke titel een NWO Veni-subsidie toegekend.

Eerder werkte hij onder andere aan de Harvard University.

GENERATION R:
25.000 ECHO'S,
19.000 BUISJES BLOED,
80.000 MILLILITER URINE
EN 160.000
VRAGENLIJSTEN.

voltrekt. De foetus gaat in negen maanden van twee cellen naar drieënhalve kilo. Op geen enkel later moment groeit een mens zo hard. In deze periode ontwikkelen alle organen zich, net als de bloedvaten en de hersenen. Wat roken doet, is die groei vertragen. Het lichaam kan zich daarvoor minder goed ontwikkelen en is kwetsbaarder, met als gevolg een lager geboortegewicht. Als we dit vertellen aan vrouwen die tijdens de zwangerschap blijven roken, ongeveer vijftwintig procent van de rokers, krijgen we vaak de reactie "dat is toch juist fijn en lief, een kleine baby". Maar nee, een groeiachterstand is ontzettend slecht voor het kind.'

KAN EEN BABY DIE GROEIACHTERSTAND NIET INHALEN NA DE GEBOORTE?

'We zien dat de baby's die kleiner ter wereld komen ook kleiner blijven. Als er toch een groeisput plaatsvindt dan zie je dat meer in de breedte. Ook dat is een belangrijke vinding uit ons onderzoek: kinderen van rokende ouders hebben veel meer kans om oebes te worden dan kinderen van niet-rokende ouders. Bij hen blijft de botontwikkeling achter en ook vergroot de kans op vaatziekten als de moeder rookt tijdens de zwangerschap. Bloedvaten zijn normaalgesproken elastisch, maar door het roken, ook aan het begin van de zwangerschap, verliezen ze die elasticiteit en kan het kind een hoge bloeddruk krijgen. Het is daarom van groot belang dat de toekomstige moeder al gezonder gaat leven op het moment dat de beslissing wordt genomen om kinderen te krijgen.'

DAT ZOU BETEKENEN DAT AL VÓÓR DE ZWANGERSCHAP ADVIES GEGEVEN MOET WORDEN. IS HET NIET INGEWIKKELD VROUWEN DAN TE BEREIKEN?

'Het gezondheidsgedrag van mensen veranderen is sowieso extreem moeilijk, helemaal als we niet precies weten wie we moeten bereiken. Daarom hebben het Erasmus MC en de GGD-Rotterdam, onder andere naar aanleiding van ons

onderzoek, het programma 'Klaar voor een kind' opgezet. Doel daarvan is om vóór de zwangerschap met vrouwen in contact te komen, en uit te leggen dat de leefstijl van de moeder heel schadelijk voor het kind kan zijn. Ook vertellen we dat het eigenlijk heel gemakkelijk is om het kind een beter, gezonder leven te geven.'

ZIEN JULLIE OOK VERSCHILLEN TUSSEN ETNISCHE GROEPEN?

'Absoluut. De grootte van het kind verschilt bijvoorbeeld per etniciteit. Dat betekent dat er aparte groeicurven nodig zijn, zodat we op de echo kunnen bepalen hoe oud de foetus is. Toen wij begonnen met het onderzoek bestonden die aparte groeicurven niet. Er werd gewerkt met gegevens die in de jaren vijftig uit een Engels onderzoek kwamen en die niet echt geschikt zijn voor de verschillende groepen in Nederland. Inmiddels wordt er met de nieuwe groeicurven gewerkt in het Erasmus MC. Het is zo belangrijk dat we weten hoe groot kinderen van verschillende etniciteiten gemiddeld zijn, omdat je op die manier kunt bepalen of het kind een groeifwijking heeft. Het was daarom een van de eerste zaken die Generation R onderzocht. Een ander verschil tussen etniciteiten is de voeding en leefwijze. Turkse vrouwen roken bijvoorbeeld meer tijdens de zwangerschap, mediterrane vrouwen eten gezonder en bij Kaapverdiase vrouwen komen tienerzwangerschappen vaker voor.'

'DE BABYSTERFTE IS BIJ ANTILLIAANSE VROUWEN VIJFTIG PROCENT HOGER DAN BIJ AUTOCHTONE NEDERLANDSE VROUWEN.'

'DE FOETUS IS IN HET EERSTE TRIMESTER VAN DE ZWANGERSCHAP VEEL KWETSBAARDER DAN WE DACHTEN.'

ZIJN ER IN DE ENE ETNISCHE GROEP MEER AFWIJKINGEN DAN IN DE ANDERE?

'In sommige gevallen wel. Wat vooral opvalt, is de hoge babysterfte bij Antilliaanse vrouwen. Die is vijftig procent hoger dan bij autochtone Nederlandse vrouwen. Voor een deel weten we nu waar dat aan ligt. Er wordt bijvoorbeeld meer gerookt in die groep, meer gedronken en er worden minder foliumzuursupplementen gebruikt tijdens de zwangerschap. De kinderen zijn daardoor relatief vaak licht bij de geboorte. Zoals ik al aangaf, is dat erg schadelijk voor het kind. Ook zijn deze vrouwen veel vaker alleenstaand. Dat heeft weer effect op hoe een kind zich later gedraagt omdat het niet, zoals we dat noemen, "veilig gehecht" is. De kans dat een onveilig gehecht kind later gedragsproblemen krijgt, is veel groter.'

U ZEGT DAT U DE VERSCHILLEN TUSSEN DE BEVOLKINGSGROEPEN DEELS KUNT VERKLAREN. DEELS DUS NIET?

'Nog niet, maar ons doel met Generation R is om daar in de toekomst achter te komen.'

IS HET MOEILIK DIE VERSCHILLENDE BEVOLKINGSGROEPEN TE BEREIKEN EN TE LATEN PARTICIPEREN?

'Voor de verschillende groepen is de aanpak anders. In eerste instantie lieten we Generation R-medewerkers met een specifieke culturele achtergrond met de mensen van hun 'eigen' groep spreken. Vooral vrouwen natuurlijk. Op die manier is het gemakkelijker een vertrouwensband te scheppen. Ook nu de vrouwen al meedoen aan het onderzoek is die communicatie belangrijk. Niet-Nederlandse vrouwen benaderen we bijvoorbeeld vaker om ze betrokken te houden

bij het onderzoek. Uiteraard zijn alle folders in meerdere talen aanwezig.'

U HEEFT EEN ENORME HOEVEELHEID RESULTATEN GEBASEERD OP DE STAD ROTTERDAM, EEN VRIJ UNIEKE STAD ALS WE KIJKEN NAAR BEVOLKINGSSAMENSTELLING, ECONOMIE, HAVENGEBIEDEN EN INDUSTRIE. ZIJN DE RESULTATEN VAN DIT ONDERZOEK OOK RELEVANT VOOR KINDEREN BUITEN ROTTERDAM?

'De groep als geheel is inderdaad specifiek voor deze stad, maar het is juist vanwege die spannende populatie dat we ervoor hebben gekozen de stad Rotterdam als laboratorium te gebruiken. Neem de diversiteit aan etnische groepen. Alle etniciteiten die je in Nederland vindt, zie je ook in Rotterdam, en zijn dus in ons onderzoek vertegenwoordigd. En ondanks dat iedere etnische groep maar een klein deel van ons onderzoek uitmaakt, zijn de verschillende subgroepen binnen Generation R groter dan in welk ander onderzoek in Nederland naar die groep. De uitkomsten zijn daarom van betekenis voor elk kind in Nederland.'

HOE ZIT HET MET DE MILIEUVERVUILING IN DEZE REGIO?

'In Rotterdam is relatief veel luchtvervuiling. Door ons onderzoek weten we dat het risico op zwangerschapscomplicaties daardoor hoger wordt. Die conclusie hadden we nooit kunnen trekken als we een groep kinderen uit het schonere Groene Hart hadden genomen.'

U GEEFT AAN DAT DE LUCHT IN ROTTERDAM SLECHT IS VOOR ZWANGERE VROUWEN. MOETEN ZIJ DIRECT VERHUIZEN?

(Glimlacht) 'Nee, ik zou niemand adviseren om te verhuizen omdat het risico voor individuele kinderen maar klein is. We zullen wel onder de aandacht van de overheid brengen dat het relatief schadelijk is.' □

HET GENERATION R-PROJECT IS ZEER OMVANGRIJK. VIERENTWINTIG ONDERZOEKERS ZIJN ER AL OP GEPROMOVEERD EN DERTIG ZIJN NU BEZIG MET HUN PROEFSCHRIFT. WAT ONDERZOEKEN JULLIE PRECIJS?

'Het zal je verbazen, maar er was eigenlijk vrij weinig bekend over wat precies schadelijk is voor de ontwikkeling van het kind, en vooral, waarom. Met Generation R vullen we dat kennisgat door tienduizend Rotterdamertjes vanaf het eerste trimester van de zwangerschap tot aan hun achttiende te volgen. Ook hun moeders worden in die periode onderzocht. Om een idee te geven van de omvang, dat zijn in totaal 25.000 echo's, 19.000 buisjes bloed, 80.000 milliliter urine en 160.000 vragenlijsten. Heel veel informatie dus. Daarmee kunnen we uitspraken doen over groeistoornissen tijdens de zwangerschap, infectieziekten, maar bijvoorbeeld ook over de oorzaak van gedragsproblemen. Een dergelijk onderzoek is uniek in de wereld.'

LEVERDE HET, TOT NU TOE, OOK UNIEKE RESULTATEN OP?

'Het onderzoek loopt ongeveer negen jaar en de

jongste deelnemertjes zijn nu rond de vijf jaar oud. Daarmee is de eerste fase van het onderzoek grotendeels afgerond, wat betekent dat we voornamelijk veel informatie hebben over wat schadelijk is voor het kind tijdens de zwangerschap. Eén van de belangrijkste bevindingen is dat de foetus in het eerste trimester veel kwetsbaarder is dan aanvankelijk werd gedacht.'

WAAROM IS DAT ZO BELANGRIJK?

'In het prille begin is de moeder zich nog niet bewust van de zwangerschap. Toch kan, anders dan eerder gedacht, de leefstijl van de moeder het kind in die periode al ernstig schaden. Het drinken van alcohol, maar vooral het roken van sigaretten is erg slecht. Nu zul je zeggen "roken slecht voor het kind", dat is toch geen nieuws. Klopt, maar uit onze resultaten blijkt hoe schadelijk roken tijdens de zwangerschap werkelijk is, en hoe vroeg in de zwangerschap het al slecht is.'

WAAROM IS ROKEN ZO SLECHT VOOR HET ONGEBOREN KIND?

'Je moet je voorstellen dat de groeifase die een kind doormaakt in de baarmoeder zich zeer snel

HOE ZIET DE IDEALE HAVEN ER UIT? VIJFTIG STUDENTEN BRAINSTORMDEN TIJDENS DE PRESSURE COOKER VAN EIND APRIL OVER DE ROTTERDAMSE HAVEN VAN HET JAAR 2030. HET IS GOED OM TE DURVEN DROMEN, SPRAK CEES JAN ASSELBERGS VAN HAVEN-ORGANISATIE DELTALINQS NA AFLOOP. 'VEEL BEDRIJVEN ZIJN NAMELIJK VOORAL GEFOCUST OP DAT WAT ZE NU DOEN.'

IN DE IDEALE HAVEN HEERST TOTALE TRANSPARANTIE

HET WAS DE TWEEDE KEER DAT DE HR EEN 'PRESSURE COOKER' ORGANISEERDE. Vier dagen lang hebben vijftig studenten van verschillende opleidingen op RDM Campus elkaar geïnspireerd, uitgedaagd en geprikkeld om vernieuwende ideeën en scenario's te ontwikkelen voor de haven van 2030. Groepjes studenten, aangevuld met professionals, richtten zich elk op een ander thema. In het oog springend was het verhaal van de groep 'Digitale haven'. 'Ik was er erg van onder de indruk', laat Pressure Cooker-programmamanager Anne Bos na afloop weten over de analyse die werd gepresenteerd door Yan Ong, vierdejaars trademanagement gericht op Azië. 'De haven moet toe naar totale transparantie', vertelt Ong. 'Zodat op elk moment precies duidelijk is welke vraag en aanbod er is, en de diverse havenbedrijven elkaars vracht kunnen meenemen. Zo'n systeem reageert constant ad hoc op de actuele situatie.'

bewust wantrouwen

De groep 'Digitale haven' betitelt dit toekomstbeeld als 'bewust vertrouwen', een situatie die moet volgen op het 'bewuste wantrouwen', waarin er sprake is van gecontroleerde transparantie. De sticker 'onbewust wantrouwen' kan worden geplakt op het huidige tijdsbeeld. 'We weten dat dingen niet gaan zoals we willen en worden ons daarvan bewust, onder andere via sociale media', aldus Ong. Het 'onbewuste wantrouwen' – de situatie waarin dat wat door autoriteiten wordt gecommuniceerd als waarheid wordt aangenomen – beginnen we achter ons te laten. Je hoeft het maar over Facebook, Twitter, Wikileaks en Rotterdam Open Data te hebben en je realiseert je dat de groep van Yan Ong geen onzin vertelt. Sterker nog: transparantie lijkt onontkoombaar. Daarmee leveren de studenten een analyse die zich niet beperkt tot de haven alleen.

□ Jos van Nierop

PRESSURE COOKER IN 5 WOORDEN

Pressure Cooker leverde naast toekomstscenario's voor de haven ook daaraan gekoppelde woorden en begrippen op. Sommigen zijn nieuw en bekijken misschien wel.

Backpackergevoel

Pressure Cooker duurde vier dagen en speelde zich af op RDM Campus. Van 's ochtends negen tot 's avonds laat werd er gewerkt. Overnachten deden de studenten in het naburige tuindorp Heijplaat. 'In primitieve bedden in woninkjes die gesloopt worden', vertelt Kelly de Haas (deeltijdstudent commerciële economie). 'Het gaf een beetje een backpackergevoel. Dat had wel wat.'

Brienoordbruggevoel

Het Brienoordbruggevoel kwam uit de koker van de groene groep (stad, haven en regio) die een Rotterdam 2030 presenteerde om trots op te zijn. Trots vanwege de duurzaamheid van de haven en vanwege de culturele diversiteit. 'Een stad waar je wilt thuiskomen, het Brienoordbruggevoel dus', aldus een van de studenten over het gevoel dat Rotterdamse automobilisten zullen herkennen.

Containerglijbanen

De blauwe groep (mobiliteit en bereikbaarheid) dacht aan de introductie van containerspedboten. En aan containerglijbanen met daarop slimme containers die zelf hun weg kunnen vinden.

De gemotiveerde student

'Pressure Cooker is vrijwillig. Je zit hier met alleen maar gemotiveerde studenten', vertelt IBMS-student Pim van Leeuwen (international business and management studies). Dat dat bovendien studenten zijn met verschillende achtergronden en van diverse opleidingen, werkt ook mee, geeft Lars Wijnhoven (vierdejaars logistiek en technische vervoerskunde) aan. 'Ik werkte met een studente samen die heel creatief is. Zij kwam op een idee en ik keek daar vervolgens op een meer logistieke manier naar.'

Zzp'ers

Meerdere groepen brachten in dat werknemers in de toekomst eigenlijk niet meer bestaan. In 2030 zijn we allemaal zzp'ers die betrokken zijn bij hun werk en voor wie niet zozeer geld, maar de kwaliteit van het leven belangrijk is.

de uitspraak:

Spiekbrief

KLACHT VAN: student COM

TEGEN: examencommissie COM

UITSpraak COLLEGE VAN BEROEP:

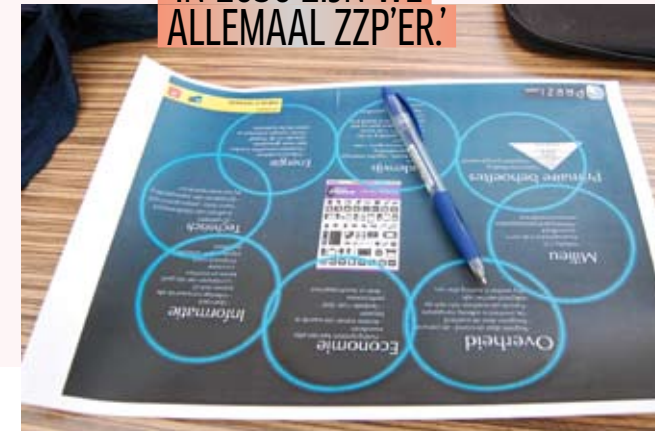
ONGEGROND

EEN TWEEDEJAARS STUDENT aan het Instituut voor Commerciële Management (COM) KREEG HONGER TIJDENS HET AFLEGGEN VAN EEN TENTAMEN. Hij vroeg de surveillant of hij zijn eten mocht pakken en kreeg daar toestemming voor. Toen de surveillant even later langs zijn tafel liep, zag hij de uitwerking van een oefententamen liggen. De student werd beschuldigd van fraude en mocht het tentamen niet afmaken. De examencommissie besloot daarna om de student zes maanden uit te sluiten van tentamens. Omdat de tweedejaars zijn propedeuse nog niet heeft afgerond, geldt de uitsluiting van tentamens alleen voor de tweedejaars vakken. De propedeuse komt daardoor niet in gevaar. De zwaarte van de straf werd mede bepaald door het feit dat de student eerder op 'ongeregeldheden' is betrapt. Juist daardoor had hij moeten weten welke sanctie daarop staat, zo stelt de examencommissie.

Maar de student is het er niet mee eens. In zijn lezing heeft het oefententamen hooguit drie seconden op de tafel gelegen. Het kwam daar per ongeluk terecht, omdat hij eerst een map uit zijn tas moest halen om bij zijn eten te kunnen. Het oefententamen bleef toen, volgens de student, liggen zonder dat hij daar erg in had, laat staan dat hij er gebruik van heeft kunnen maken. Dat maakt de straf in zijn ogen onterecht. Het college van beroep weet hij met deze argumentatie niet te overtuigen. Een oefententamen op je tafel, dat mag gewoon niet. Ook het feit dat er sprake is van recidive weegt het college mee. De uitspraak van de examencommissie blijft staan, en daarmee wordt het beroep van de student ongegrond verklaard.

□ Esmé van der Molen

PRESSURE COOKER IS VRIJWILLIG. JE ZIT HIER MET ALLEEN MAAR GEMOTIVEERDE STUDENTEN.

'IN 2030 ZIJN WE ALLEMAAL ZZP'ER.'

Tekst: **Esmé van der Molen** Fotografie: **Levien Willemse**

1:2000

Hoe cool is dat: zelf twee voertuigen ontwerpen en daarmee deelnemen aan de duurzaamheidswedstrijd Shell Eco-marathon. 20 studenten van de Hogeschool Rotterdam hebben de lat hoog gelegd en probeerden eind mei op het circuit van Lausitz 2000 km te rijden op 1 liter brandstof. Een fotoreportage vanaf RDM Campus, thuisbasis van Team Phidippides.

Werken aan het chassis van urban voertuig Quadriga.

PHIDIPPIDES VOOR DUMMIES

Shell Eco-marathon

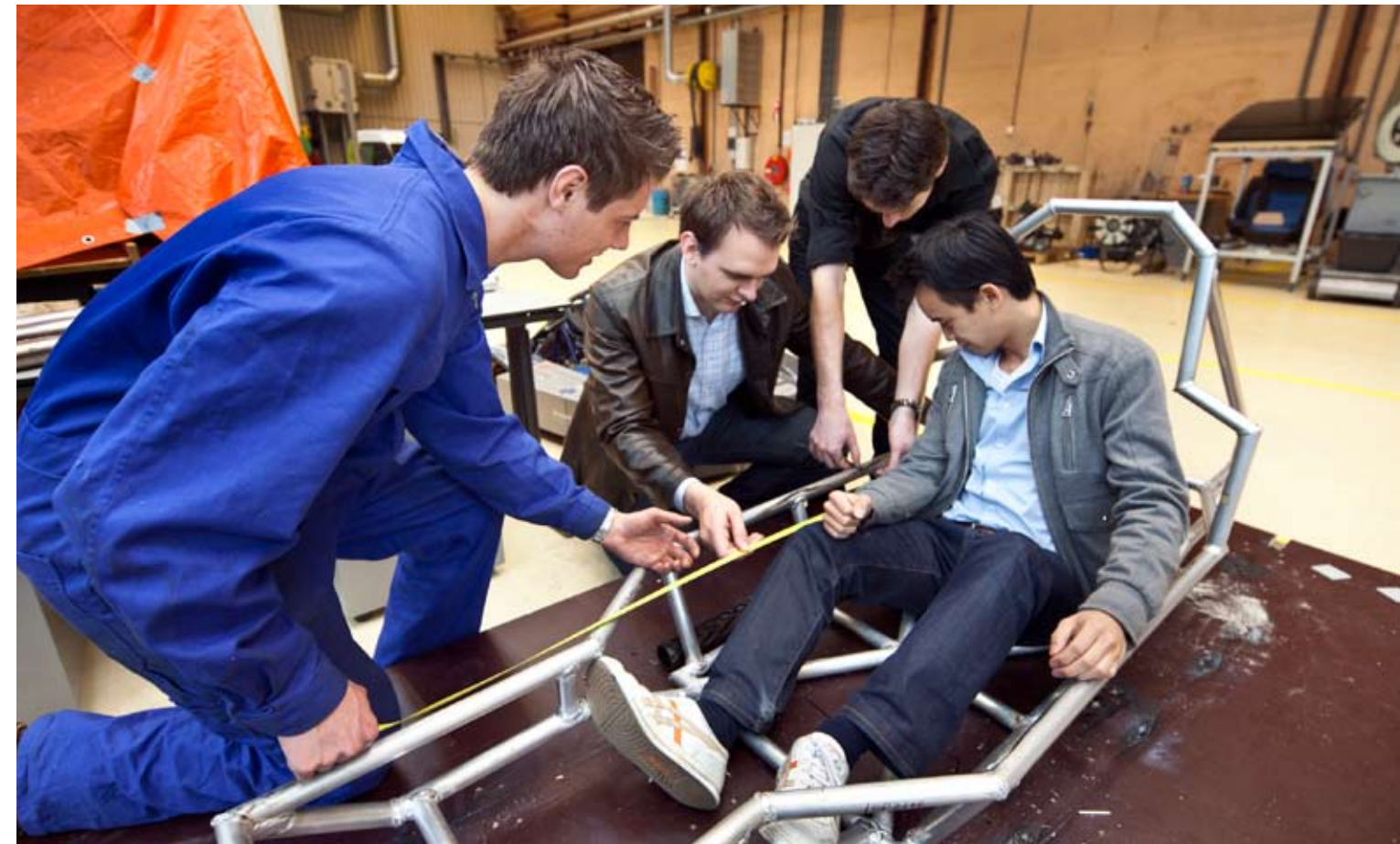
De Shell Eco-marathon is een wedstrijd waarin het er niet om gaat hoe *snel* je bent, maar hoe *zuinig*. Het voertuig dat de meeste kilometers rijdt op 1 liter brandstof heeft gewonnen. Dat mag benzine, diesel, GTL, bio-brandstof, waterstof of zonne-energie zijn. Het record stamt uit 2005 en staat op naam van een Zwitsers team dat 3836 kilometer op 1 liter waterstof reed. Het beste Nederlandse resultaat – 1 op 2.282 kilometer – werd geboekt door de TU Delft met de Eco-Runner. Dit jaar deden er 222 teams mee, waarvan 12 uit Nederland. De wedstrijd werd vorige maand gehouden op het circuit van Lausitz in Duitsland.

Team Phidippides

Phidippides is het team van de Hogeschool Rotterdam dat als enig Nederlands team met niet één, maar twee zelfgebouwde voertuigen meedoet aan de Shell Eco-marathon. Dit jaar deed het team voor de vijfde keer mee. De 20 deelnemende studenten krijgen hiervoor studiepunten. De meesten studeren autotechniek, maar er zijn ook teamleden van elektrotechniek. Verder werkten de studenten op RDM Campus samen met mbo-leerlingen van het Albeda Collega die ervaring hebben met speciale vaardigheden als lassen.

De ambitie voor 2011

Het zijn er twee: het team wil 1 op 2000 rijden, en rijdend aan de start verschijnen met een nieuw 'urban' voertuig.

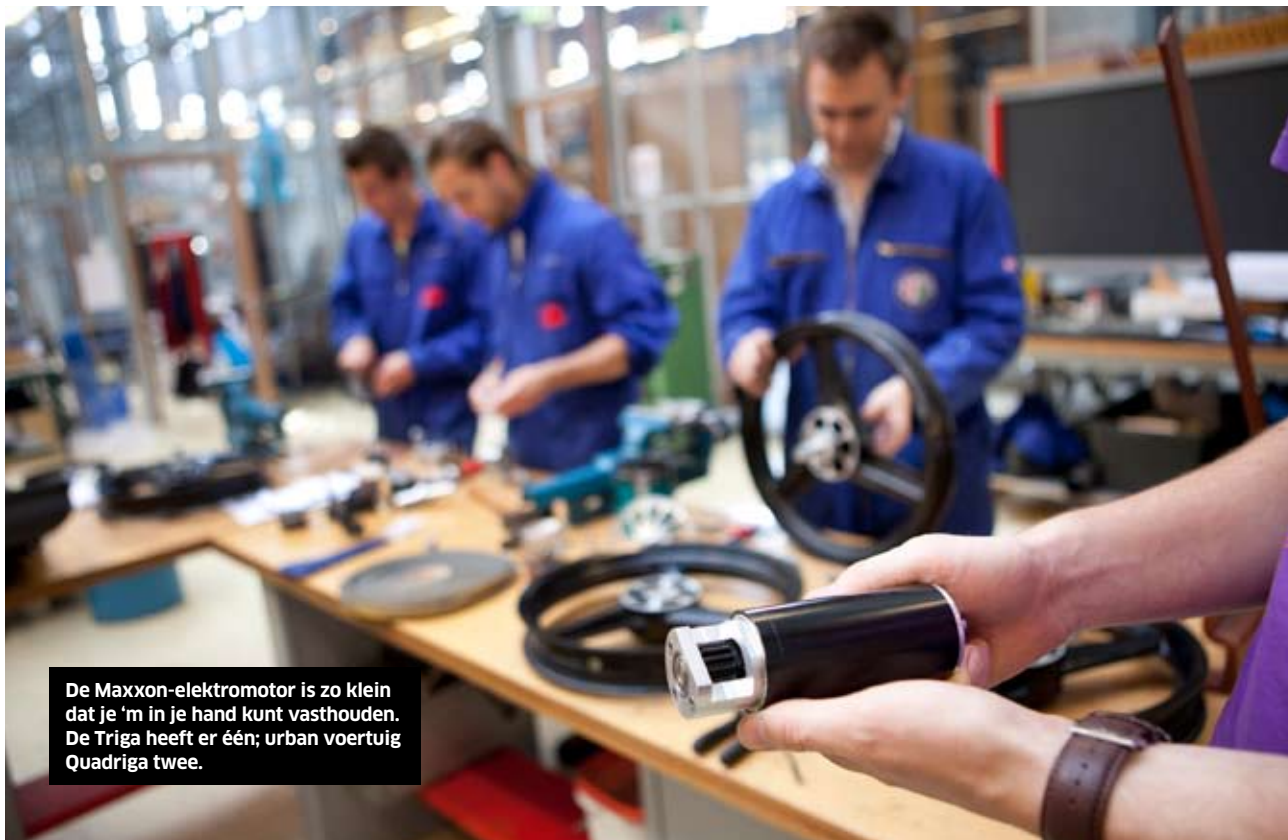
**EVEN VOORSTELLEN...
DE VOERTUIGEN
VAN PHIDIPPIDES**

Triga

De Triga is een futuristisch voertuig in de klasse 'prototype'. Het is zo aerodynamisch, licht en zuinig mogelijk. Er kan maar één bestuurder in die volgens de richtlijnen van Shell niet lichter mag zijn dan 50 kilo. Vorig jaar haalde de Triga 1 op 1164 km, het eerste officiële resultaat van het HR-team. De buitenkant (body) van de Triga is hetzelfde als vorig jaar, maar alle andere onderdelen (brandstofcel, motor, achterwielophanging, remsysteem, lagers) zijn dit jaar vernieuwd. De Triga rijdt op waterstof en met een elektromotor.

Quadriga

Dit jaar doet Phidippides voor het eerst mee met een voertuig in de 'urban' klasse, de Quadriga. Dit voertuig rijdt op vier wielen en lijkt meer op een gewone auto dan de prototypes. In de Quadriga is plek voor twee personen. Doel voor 2011 is om rijdend aan de start te verschijnen, maar in 2012 wil Phidippides winnen in deze klasse. De Quadriga rijdt met een accu en twee elektromotoren, en valt dus in de categorie elektrische auto.

De Maxxon-elektromotor is zo klein dat je 'm in je hand kunt vasthouden. De Triga heeft er één; urban voertuig Quadriga twee.

Studenten werken aan de Quadriga. Dit jaar doet Phidippides voor het eerst mee in de urban klasse.

MICK VEEN (24)

**1 op 2000 rijden,
hoe kan dat?**

◀ Vorig jaar reed de Triga 1186 kilometer op 1 liter waterstof. Dit jaar werkte het team toe naar een doelstelling van 1 op 2000. **Vierdejaars autotechniek Mick Veen (24)** is al sinds september 2010 aan de slag bij Phidippides en verantwoordelijk voor de achterwielophanging. 'Het team van 2010 had een duidelijke evaluatie geschreven. We wisten wat er moest gebeuren om de prestaties van de Triga te verbeteren. Het betekende kortweg: alles anders, behalve de body. Het hele voertuig is gericht op optimalisatie: een lage luchtweerstand, lage rolweerstand, een laag gewicht, een optimale aandrijving en een superefficiënte motor. 'Veel werk is gaan zitten in de volledig vernieuwde achterwielophanging. Het oude wiel stond scheef, wat het voertuig minder stabiel maakte en ook minder zuinig. Nu staat het wiel er netjes in en zijn de remmen en elektromotor in het wiel verwerkt. We gebruiken andere banden die een lagere rolweerstand hebben. Daarvoor moesten we wel nieuwe velgen maken. De lagers zijn vernieuwd. Die rollen dertig procent efficiënter. Verder hebben we gewerkt aan de toevoer van waterstof naar de brandstofcel. Dat betekende dat de brandstofcel opnieuw bevestigd moest worden, een ingewikkelde klus.' Heel blij werd het team vervolgens toen fabrikant Maxxon drie elektromotoren (1 voor de Triga, 2 voor de Quadriga) doneerde. 'Deze elektromotoren hebben een rendement van rond de negentig procent tegenover een gewone brandstofmotor die niet hoger komt dan vijftig, zestig procent. Als alles werkt zoals het hoort te doen, moeten we met alle aanpassingen in theorie zelfs 1 op 3200 kunnen rijden. Daarom geloof ik dat 1 op 2000 echt haalbaar is.'

ARIE KLUT (24)

Wat kan worden toegepast in 'gewone' auto's?

De meeste autotechniekstudenten zijn autogek. Veel van hen rijden ook motor en dat gaat dan wel wat sneller dan de maximale snelheid van de Triga: 30 kilometer per uur. Toch evolueren ze in een paar jaar tijd tot groene denkers en doeners. 'Ook ik had niks met eco-auto's toen ik aan mijn studie begon', vertelt **derdejaars autotechniek en projectleider Arie Klut (24)**. 'Maar gaandeweg ben ik gaan begrijpen hoe belangrijk het thema duurzaamheid is. Fossiele brandstoffen raken op. We moeten wel met nieuwe plannen komen.'

Welke technieken die Phidippides toepast kunnen we nog een keer terugzien in onze eigen auto's? Arie: 'Dan kijk ik vooral naar het urban voertuig, de Quadriga. Met de Triga benaderen we geen reële situatie. Je wilt nou eenmaal niet liggen in je auto, wel snel kunnen optrekken bij het stoplicht en boodschappen kunnen meenemen. De Quadriga is beter geschikt voor personenvervoer in de stad. Hij is compact en wendbaar door het vierwielstuursysteem, dat is makkelijk bij het parkeren. We houden het voertuig licht door de materiaalkeuze en de aandrijving is elektrisch. Dat zijn zaken die ook binnen de huidige automotive industrie terrein winnen. Je ziet meer gebruik van lichte materialen als kunststof en aluminium in deurpanelen en motorkappen. Er wordt hard gewerkt aan het verbeteren van de accu's voor elektrische auto's, die nu nog onvoldoende bereik hebben om als vervanger van de conventionele auto te fungeren. Voordeel is wel dat zo'n auto geen energie verspilt als je bij het stoplicht of in de file stilstaat, zoals bij een brandstofmotor wel het geval is. De meeste elektrische auto's hebben verder een auto-maat, waardoor er minder wordt verspild bij het schakelen naar een hoge versnelling. Dat zijn ontwikkelingen waar wij nu in onze studie mee experimenteren, en die waarschijnlijk de toekomst hebben.'

De body van het voertuig Triga is hetzelfde als vorig jaar, maar verder is alles vernieuwd: van wielophanging tot brandstofcel.

De rol van de bestuurder

Ze weegt maar 50 kilo en dat maakt haar voor team Phidippides heel waardevol. **Lichtgewicht Jennifer van der Beek (20) is derdejaars autotechniek en verantwoordelijk voor het remsysteem in de Quadriga**. Vorig jaar was ze chauffeur van de Triga, buiten school is ze actief in de autosport: racen en karten. Omdat ze dit jaar een EK Karten had, ging er een andere chauffeur mee naar Lausitz, maar van haar kennis kon het team natuurlijk wel profiteren. 'Rijden in de Triga is niet te vergelijken met autorijden', vertelt Jennifer. 'Het begint ermee dat je ligt, en niet zit. Je stuurt het voertuig op het achterwiel in plaats van de twee voorwielen zoals bij een auto. Je hebt geen rond stuur, maar je trekt en duwt aan twee stuurhendels. Verder moet je het voertuig laten 'rollen'. Dan heb je de minste wrijving, en dus minder verlies van brandstof. Je kunt heel wiskundig naar het circuit kijken en uitrekenen hoe je moet rijden, maar ik doe het op gevoel. Gaat de baan omhoog, dan moet de motor werken en verlies je brandstof. Daarom kies je het laagste punt. Ook rijd je de baan zo 'kort' mogelijk en omzeil je hobbels. Niet alleen zorgen die voor verlies, maar ook kan de Triga dan beschadigen. Al met al is de manier waarop je het voertuig bestuurt een belangrijke factor voor het uiteindelijke resultaat.'

Het 'show-model' van de Triga.

JENNIFER VAN DER BEEK (20)

Wil je weten of Phidippides zijn ambities heeft kunnen waarmaken? Check onze site: profielen.hro.nl

AFGESTUDEERO

ARIE KLOK

'Ik probeer altijd alle fouten voor te zijn', zegt oud-IPO-student Arie Klok (25) over zijn werk als sales engineer bij Horrex. Omdat ze daar zijn technische kennis goed konden gebruiken, mocht hij na zijn stage bij het bedrijf blijven.

'IK BEN BLIJ DAT IK ME NU OP DE TECHNIEK MAG RICHTEN, AAN VORMGEVING HEB IK NAMELIJK EEN HEKEL.'

'IK BEN ONTZZETTEND BLIJ DAT ik nu aan het werk ben, met het studentenleven had ik helemaal niets. Ik kwam alleen naar school om opdrachten in te leveren en toetsen te maken. Na mijn stage ben ik bij mijn stagebedrijf Horrex blijven hangen. Met hulp van het project *Kennisbruggen* ben ik hier terechtgekomen.'

TOUWCONSTRUCTIES

'Het interessante aan Horrex is dat we mechanische producten ontwikkelen: we maken hordeuren, verduisteringssystemen en roomdividers voor caravans en campers. Ik ben blij dat ik me hier op de techniek mag richten, aan vormgeving heb ik namelijk een hekel. Ik ben heel kritisch op de producten die geleverd worden, maar ik ben ook streng voor mezelf. Toen ik in jaar één een onvoldoende haalde voor tekenen - overigens mijn enige onvoldoende op de HR - heb ik meteen besloten dat de vormgevingskant van industrieel ontwerpen niks voor mij is. Laat mij maar lekker aan het mechanisme van een product knutselen.'

'Bij Horrex maken we onder andere raamverduistering voor caravandeuren. Koorden zorgen ervoor dat de *blinds* kunnen schuiven, maar diezelfde koorden veroorzaken vaak problemen. Daarom kwam ik met het idee voor een systeem dat helemaal zonder touwconstructies werkt.'

'Voordat ik bij Horrex kwam, werkte er geen ontwerper. Te vaak glipten er ondermaatse producten doorheen. Als de klant vervolgens een fout ontdekte, moest alles weer terug naar de fabrikant. Dat was nogal lastig

aangezien we vooral met fabrieken in China en Polen werken. Daarom werd er tijdens mijn stage al veel werk mijn kant opgeschoven. Als sales engineer probeer ik alle fouten voor te zijn. Dat lukt natuurlijk niet altijd. Maar met mijn technische kennis kan ik de kwaliteit van onze producten goed in de gaten houden.'

REISJES

'Het is heel fijn dat ik op de HR praktijkgericht ben opgeleid. Zo heb ik tijdens mijn opleiding een cursus spuitgieten kunnen doen. Dat kan ik nu goed gebruiken voor mijn eigen bedrijf OptiMALProducts. Ik ontwerp en produceer kunststof onderdelen. Tijdens het spuitgietsproces heb je matrijzen nodig. Voor een bedrijf is zo'n matrijs (een mal waar kunststof in gespoten wordt) een nogal kostbare investering, daarom bied ik spuitgieten aan zonder matrijskosten. Hiermee maak ik het inzetten van spuitgietschijven dus ook mogelijk bij kleine series en exclusieve producten. Ik heb veel contacten in China en daar kan ik de kunststofonderdelen betaalbaar laten spuitgieten. Ook voor Horrex ga ik regelmatig naar China of Polen. Zulke reisesjes maken mijn baan extra leuk, vooral omdat ik - voor ik hier kwam werken - nog maar een paar keer in het buitenland was geweest.'

■ *Else Nugteren*

KENNISBRUGGEN

Kennisbruggen is een project van Syntens en de Kennisalliantie, een netwerk waarin ook de HR partner is. Het heeft als doel de samenwerking tussen MKB-bedrijven en kennisinstellingen in Zuid-Holland te stimuleren, onder andere door afgestudeerden aan een werkplek te helpen als 'innovation officer'. Verder heeft Syntens de afgelopen jaren als matchmaker voor toonaangevende afstudeeropdrachten en -onderzoeken gezorgd. Ook zijn succesvolle (en prijswinnende) opdrachten als de Havenzuil en Flightcase via Syntens bij de HR binnengekomen.

FOTO: RONALD VAN DEN HEERIK

MEELOPEN MET RIJVERENIGING MARCROIX

'We zijn een klein clubje, maar daardoor juist heel hecht', zegt HR-student Lisa van Gulik over R.S.R. Marcroix, de paardrijvereniging voor hbo- en wo-studenten in Rotterdam. De vereniging viert dit jaar haar zeventiende lustrum. Iedere dinsdag komt de club bij elkaar om samen te rijden, te eten en natuurlijk om bij te praten over weekendjes op de Veluwe, verre reizen en jongens die ze 'geregeld hebben'.

Vrijdag 10.00 uur

Het paard van Lisa, Al Capone, verdient wel wat meer aandacht. 'Vandaag gaan we hem wat manieren leren. Het is een ongelofelijk lief beest, maar hij is nog erg jong en luistert daarom niet altijd even goed', vertelt Lisa terwijl ze haar paard borstelt. Samen met vriendin, tevens president van Marcroix, Gwen gaat ze hem leren hoe hij moet reageren op een bit. **Met liefde en de zweep proberen ze Al Capone** bij te brengen dat hij moet remmen wanneer zij dat willen. Als hij wat beter luistert, zit Lisa komende dinsdag rustiger op haar paard.

Dinsdag 18.30 uur

De dames van *Marcroix* druppelen de stallen van de Rotterdamse Manege binnen. Lisa zadelt Al Capone op terwijl de andere leden staan te discussiëren bij het rijschema. Iedere week krijgen de meiden zonder eigen paard een ander om op te rijden. Deze keer zijn er veel ontevreden gezichten. Marelle moet op Leonard, een grote zwarte hengst 'waar ze niks mee heeft'. 'En het is nog wel je verjaardag', roept Marieke, die zelf wel tevreden is met haar jonge hengst, Bas. Als de anderen het woord verjaardag horen, stormen zij op Marelle af om haar te feliciteren.

Dinsdag 19.00 uur

Als de meiden de bak binnen stappen, gaat rijinstructeur Toon op de

tribune zitten. **Toon staat bekend om zijn uitspraken.** Er is al eens een uitspraak van hem op een tegeltje beland. Als het Lisa even later tijdens het rijden niet zo goed lukt en ze wat ongelukkig kijkt, roept Toon: 'Niet gaan filosoferen, mevrouw Van Gulik...' Dan **opeens slaat Bas, het paard van Marieke, op hol.** En omdat de anderen van schrik midden in de bak blijven staan, raakt het jonge beest nog meer in paniek. Bas slingert Marieke van zijn rug. Gelukkig heeft ze niets ernstigs en klimt ze, nadat ze is bijgekomen van de schrik, weer op zijn rug. 'Je moet na een val altijd meteen weer gaan rijden, **anders word je bang**', zegt Gwen, nadat ze Marieke weer op haar paard heeft geholpen.

Dinsdag 21.00 uur

Na een 'enerverende les' eten de meisjes een grote hamburger in de sociëteit. Tijdens het eten wordt het afgelopen ledenweekend op de Veluwe besproken. 'We hadden buikspierpijn van het lachen', zegt Marelle tegen de meisjes die het weekend moesten missen. Ze hebben om de kleinste dingen in een deuk gelegen. Diezelfde sfeer zet de groep voort. Er wordt nog wat gelachen en geroddeld over de andere leden van de manege.

Dan komt het dessert. Het bestaat uit drie grote taarten, compleet met vuurwerk. Want *Marcroix* viert vandaag de verjaardag van Marelle. ■ *Else Nugteren*

Tot 2009: IPO
Nu: sales engineer

CV

2004-2009
Industrieel
Productontwerpen
HR
2006
stage bij MAX sbd
2009
stage bij Horrex
2009
sales engineer bij
Horrex
2010
start eigen bedrijf
OptiMAL Products

COLUMN
JURGEN VAN RAAK

FOTO: LEVIEN WILLEMSE

Time flies

AANGEZIEN DIT ALWEER DE LAATSTE PROFIELEN van het schooljaar is, geldt hetzelfde voor deze column. **MIJN EERSTE JAAR** (voor de Belastingdienst) **ALS 'FREELANCE COLUMNIST'** zit erop, sterker nog, is voorbij gevlogen.

Time flies when you're having fun, zegt men en dat klopt. Mij is het goed bevallen. Binnen deze grote hogeschool is er altijd wel wat loos maar daarnaast biedt de onderwijspraktijk van alledag natuurlijk een onafatende stroom aan inspiratie. En dan hebben we het nog niet eens over wat er allemaal in hbo-land is gebeurd in het afgelopen jaar...

Daarnaast bespaart het schrijven van zo'n periodieke column me natuurlijk een psychiater. Ik heb behoorlijk wat frustraties kunnen benoemen, opschrijven en publiceren en 'gelukkig' kreeg ik vaak te horen dat ze herkend werden. En alsof men weet hoe dol ik ben op (zelf)reflectie heb ik feedback op mijn schrijfsels gekregen van zo'n beetje alle bloedgroepen binnen de HR: studenten, docenten, fadi, bedrijfsbureau, directie, o&k, communicatie, allemaal wisten ze me te vinden.

Natuurlijk waren ze niet altijd even blij met me. Eén collega zei: 'Het is zo vaak "wij" tegen "zij" in die stukjes van jou.' Geen idee wie "zij" dan zouden moeten zijn want vergis je niet, ik werk graag en al bijna vijftien jaar bij de HR. Met al zijn plussen en minnen; wie verzint het bijvoorbeeld om in een lopend schooljaar @HRO om te zetten naar @HR?

Maar naar de bescheiden mening van deze hobbyschrijvert moet een column juist prikkelen, positief of negatief, afhankelijk van de lezer. Verder mag er best gelachen worden en dient azijn met mate toegevoegd te worden. Een beetje zoals echte columnisten – Nico Dijkshoorn, Henk Spaan (wie kent ze niet), Thijs Zonneveld (de Pers, nu.nl) of Johnny Quid (GeenStijl) – dat doen.

Maar nogmaals: *time flies when you're having fun*, het is voorbij voordat je het weet, dus: geniet van de aankomende vakantie. Laad massaal de accu's op. Laat de summerschool over aan anderen. Have fun. Steek de barbecue aan. Trek de koude rosé open. Of prosecco. Of weizenbier. Ga naar het buitenland. Lach om bovenstaande columnisten. Verdiep je in nieuwe culturen. Of juist in heel oude. Denk niet aan de introductieweek. Of aan de eerste lesweek. Ga zwemmen. Geniet van de mensen om je heen. Bezoek musea. En muziekfestivals. Ontspan. Lees vijftien boeken in vijf weken. Ga dansen. Ontbijt buiten. Koop een nieuwe zonnebril. Ga elke avond op een ander terras zitten. Geniet. Leef als god in Frankrijk. *Do watcha like. I know I will!*

Jurgen van Raak is docent Engels bij CMI (Instituut voor Communicatie, Media en Informatietechnologie).

Studenten en medewerkers van de Hogeschool Rotterdam kunnen een gratis mini-advertentie voor niet-zakelijke mededelingen plaatsen. Buitenstaanders (met een commercieel doel) kunnen tegen betaling een mini-advertentie plaatsen, kosten €25,- excl. btw per 25 woorden of een veelvoud daarvan. Aanleveren via profielen@hro.nl.

mini's

GA JE IN AMERIKA STUDEREN? Kom dan naar de Pre-Departure bijeenkomst in Amsterdam. Een vertegenwoordiger van het Amerikaanse consulaat is aanwezig en je hoort ervaringen van studenten die al in Amerika hebben gestudeerd. Kijk ook op fulbright.nl.

Zin om deze zomer naar **FESTIVALS EN JONGERENCAMPINGS** te gaan voor het goede doel? Geef je op voor het open up campagne-team! www.openup.nl En je krijgt nog een vergoeding ook!

HBO'ERS RIJDEN CUM LAUDE Verkeersschool Cum Laude verzorgt een tiendaagse of achtweekse rijopleiding vanaf € 1040,- voor de auto en € 780,- voor de motor all-in. Kom langs op de Oostzeedijk 182, Rotterdam of kijk op www.cumlaude.nl of bel 010-412 17 07.

DAMESHERENKAPPER.NL Knippen voor € 11,-. Studentenkapper 't Pakhuis, Oostzeedijk 316, Rotterdam (let op, ziet eruit als een antiekzaakje), tel 010-411 32 09. De kapper gaat ook koken! Kijk ook eens op dekokendekapper.nl.

Leer een land kennen als **VRIJWILLIGER!** Fantastische internationale vrijwilligersprojecten. Twee weken weg of enkele maanden? Afrika, Azië, Latijns-Amerika of Europa? Kijk op www.siw.nl.

DE LIER VERKEERSOPLEIDINGEN Oostzeedijk 154. Lid BOVAG. 1e tien autorijlessen € 19,50 per les, daarna € 26,50 per les. Speciaal studentenpakket! 40 lessen à € 22,50,- per les. Telefoon 010-425 77 26.

STUDIEVOORLICHTING zoekt studenten voor oriëntatieprogramma's. Als student vertel je aan 3-havo of 3-vwo leerlingen iets over je opleiding en ga je samen met hen aan de slag met een doe-opdracht. Lijkt het je leuk om ons te helpen? Meld je dan nu aan bij Studievoorzichting via orienteren@hro.nl of 010-794 44 00.

MUZIEKWEB: Europa's grootste collectie muziek vind je in de Bibliotheek Rotterdam en via muziekweb.nl. Meer dan 400.000 cd's, 15.000 dvd's en 300.000 lp's. Kom langs op Hoogstraat 110 of bezoek ons op muziekweb.nl.

DE RIJSCHOLEN CONCURRENT Speciaal studentenpakket! 30 rijlessen à € 22,50 per 50 minuten. Rijbewijs te behalen vanaf 10 dagen. Kijk voor meer informatie op onze site www.rijscholenconcurrent.nl of bel 010-437 25 77.

DE UNIE: DE LINKSE KERK BESTAAT NIET - 14, 15, 16 JUNI Conferentie waarin jongerenredactie Confetti een alternatief wereldbeeld schetst en de mythe van 'de linkse kerk' ontmaskert. www.deunie.nl

VOLG PROFIELEN OP
TWITTER.COM/PROFIELEN

TIP

EXPO

COLOURS IN MY HAND

De Kunsthal is tijdelijk het atelier van de Japanse kunstenares Ayako Rokkaku. In de daglichthal maakt ze met haar blote handen en acrylverf een grote wandschildering. Bezoekers kunnen tussen de verfpotten en stukken mengkarton gaan staan en live meekijken naar haar 'work in progress'. Kenmerkend voor haar werk zijn de kleurige bloemetjes, diertjes, meisjes en andere lieflijke symbolen met typisch Japanse animatiekenmerken, zoals grote ogen en lange armen. Maar niets is wat het lijkt: soms duiken er ook meisjes op met een boosaardige blik...

25 juni t/m 21 augustus 2011 in de Kunsthal

TIP

FILM

KUNG FU PANDA 2

Het verhaal over de luie panda Po die Kung Fu-meester werd, gaat verder. In de animatiefilm *Kung Fu Panda 2* van DreamWorks Animations moeten de Vurige Vijf, Po en de andere *Dragon Warriors* door China trekken om het land te beschermen. Zijn mysterieuze verleden speelt een belangrijke rol in de strijd tegen het kwaad. In deel 1 was de 'humor ijersterk' schreef één van onze redacteurs in zijn recensie. Dat kwam onder andere door de grappen van Jack Black die de stem van Po had ingesproken. Ook in dit deel spreekt hij voor de vechtende panda. De andere stemmen komen van sterren als Angelina Jolie en Jean-Claude Van Damme.

Vanaf 15 juni in de bioscoop

BOEK

NICCI FRENCH PROBEERT IETS NIEUWS

HET BRITSE SCHRIJVERSDUO NICCI FRENCH HEEFT AL TWAALF BESTSELLERS OP ZIJN NAAM STAAN en hoort inmiddels bij Nederland zoals **Goudse kaas en rode tulpen**. Hun literaire thrillers verkopen overal goed, maar met name wij kaaskoppen eten hun boeken als zoete broodjes. Dat is ook de reden dat verschillende titels eerst in Nederlandse vertaling verschenen en pas daarna werden uitgebracht op de Engelse en internationale markt. Alles bij elkaar gingen er in Nederland 5,5 miljoen boeken van Nicci French over de toonbank. Het geheim? Een goed plot, een mooie schrijfstijl en hedendaagse, gewone hoofdpersonen. De bekende thrillerclichés worden gemedend; geen alcoholische, gescheiden inspecteur die de moorden oplost, geen achtervolgingen met gierende banden. De keuze voor 'gewone' helden in wiens levens iets ongebruikelijks en verschrikkelijks gebeurt, heeft veel navolging gekregen. **Je kan wel zeggen dat juist die Nicci French-methode het nieuwe cliché is geworden.** Misschien is dat ook de reden dat het duo het in zijn dertiende boek over een andere boeg gooit. Geen toevallige hoofdpersoon dit keer, maar iemand met wie wij het de komende tijd moeten gaan doen: de Londense psychoanalytica Frieda Klein. In *Blauwe maandag*, het eerste deel van de nieuwe achtjarige reeks, leren wij Klein kennen als een beheerste vrouw die heel druk is met de wanorde in levens van anderen, maar die zichzelf een beetje aan het leven onttrekt. Haar professionele distantie wordt op de proef gesteld als er een jongetje verdwijnt dat precies lijkt op het kind uit de droom van een van haar patiënten. Geheel tegen haar gewoonte in overtreedt ze de grenzen van haar vak om dichterbij de waarheid te komen en het leven van het jongetje te redden. Ook deze thriller biedt de vertrouwde succeselementen, maar lastiger dan in voorgaande boeken is de vraag aan wie je als lezer verbindt. In ieder geval niet aan Frieda Klein, die net iets te perfect is om je door te laten meeslepen. Dat maakt de nieuwe hoofdpersoon gelijk tot zwakste schakel in het boek. Maar laten we niet te snel oordelen. **Er komen nog zeven delen.** Misschien moeten we gewoon even aan haar wennen.

Esmé van der Molen

WIE BEN JIJ DAN?

IDELETTE ROCHA (20)

Tweedejaars vrijetijdsmanagement

Glowsticks, goedkope entreetickets en een eigen geluid zijn volgens Idelette de kenmerken van Luid. Eén keer in de twee maanden organiseert de muziekverslaafde student dit feestje in de Rotterdamse Club Vibes.

Wat is je favoriete dj?

'Op dit moment ben ik vooral fan van James Blake. Hij draait af en toe een set, maar maakt vooral elektronische muziek met band. De dubstep die hij maakt, is geweldig. Daarnaast ben ik ook fan van Herr Hauser. Hij is de dj van Luid en één van mijn beste maatjes. Vooral de oldskool hiphop die hij draait, is echt heel goed.'

Over tien jaar...

'Ben ik dertig en heb ik een goedlopend evenementenbureau met dochterondernemingen. Dat bureau organiseert feesten met een eigenzinnige sfeer. Ik heb niks met grootschalige evenementen als Sensation White. Zo'n vijfhonderd bezoekers vind ik wel genoeg. Op Luid komen nu tussen de honderd en tweehonderd bezoekers. Dat mag nog wel iets meer worden, maar de sfeer is goed.'

Als ik de baas zou zijn van de HR...

'Ik zou willen dat verschillende studies meer met elkaar gecombineerd worden. Ik ken bijvoorbeeld helemaal niemand van een opleiding als commerciële economie, terwijl een divers netwerk ontzettend handig is. Vtm'ers zouden heel goed kunnen samenwerken met studenten van CMI (communicatie, media & informatietechnologie). Zij zouden bijvoorbeeld voor de flyers van onze feesten kunnen zorgen.'

Als ik in de spiegel kijk...

'Op zondagochtend na een avondje stappen ontwijk ik de spiegel liever. Verder zie ik een jonge tiener die in haar eentje vanuit Zaandam naar Rotterdam is gekomen en hier een heel nieuw leven heeft opgebouwd. Mede dankzij Luid en het bedrijf waar ik stage gelopen heb, Maatschappij voor Volksgeluk, heb ik veel leuke mensen leren kennen. Ieder weekend is een feestje.'

Naast wie zou je wakker willen worden?

'Dan zou ik kiezen voor een artiest: Alain Clark, echt een heerlijke vent. Ik hoop vooral dat hij me 's ochtends wakker zingt. Ik ben verslaafd aan muziek.' ■ *Else Nugteren*

Volg Luid op www.facebook.com/luid.vibes

FOTO: ERIK FLOHR

**BEDRIJFSBUREAU
STUDIEVOORBEREIDING**
Museumpark H00.035,
010-794 60 00

BUREAU INSCHRIJVING
Museumpark H02.017,
010-794 42 00
Open: 8.30-17.00

**CENTRALE MEDEZEGGENSCHAPSRAAD
(CMR)**
Museumpark H00.044,
010-794 45 18

**CENTRUM VOOR TOPSPORT EN STUDIE
CONTACTPERSOON:** Coen Duiverman
Kralingse Zoom N1.116,
010-794 62 44

COPYSHOPS XEROX
Academieplein: 010-794 49 16
Kralingse Zoom: 010-794 62 18
Museumpark: 010-794 42 01

**DECANEN
Academieplein
(ook voor Pieter de Hoogweg)**
Afspraak aanvragen via
AfspraakDecaanKZ@hr.nl
Marie-Enne Brassier (ma/di/do),
010-794 48 44, kamer I 0.10,
m.e.brassier@hr.nl
Simone Huijbregts (ma/di/do/vr), 010-
794 49 82, kamer I 0.06,
s.i.huijbregts@hr.nl
Henk de Klerk (ma/di/wo), 010-794 48
45, kamer I 0.08, h.g.de.klerk@hr.nl

Museumpark
Studenten kunnen een afspraak maken
via afspraakdecaanmu@hr.nl
Soenita Chander (ma/di/do/vr), 010-794
42 56, kamer MP.H01.20, s.chander@
hr.nl
Evelien Suijkerbuijk (ma-vr), 010-
794 50 64, kamer MP.H01.014,
e.e.m.suijkerbuijk@hr.nl

Kralingse Zoom
Studenten kunnen een afspraak maken
via afspraakdecaankz@hr.nl
Janna Verdonk (ma/di/do/vr), oneven
weken vr afwezig, 010-794 62 48,
kamer 01.305, j.verdonk@hr.nl
Jan van Westrenen 010-794 62 84,
kamer 01.230, j.g.van.westrenen@hr.nl
Peggy Schultz (ma/di/wo/do), 010-794
62 83, kamer 01.307, p.j.schultz@hr.nl

Wijnhaven 61 en 107/Blaak
Dagelijks inloopsprekuren van 12.00 tot
13.00.
Mieke Bos (ma t/m do), 010-794 46 96,
kamer W 0.153, m.e.bos@hr.nl
Cas Jonsthovel (ma mi/di/do), 010-794
47 85, kamer W.0.151, c.l.jonsthovel@
hr.nl
Eveline Glansbeek (ma, wo, vr), 010-
794 47 85 of 46 96, kamer W 0.151,
e.f.m.glansbeek@hr.nl

Pabo Dordrecht
Paul Cappendijk (do), 078-611 26 20,
kamer 2.09, p.j.cappendijk@hr.nl

HR SERVICES
Westblaak 88-110, 3012 KM Rotterdam
010-794 43 02 / fax 010-794 43 69

INTERNATIONAL OFFICE
Kralingse Zoom, K.02.224, 010-794 60
05, internationaloffice@hr.nl

KEUZEONDERWIJS
Voor vragen over keuzeonderwijs
(keuzevakken en minors)
Museumpark H10.033,
010-794 45 22, keuzeonderwijs@hr.nl

MEDIATHEKEN
Info op <http://mediatheek.hr.nl>
Catalogus op <http://vubissmart.hr.nl>
Academieplein
010-794 48 20, Open: ma/di/do 8.30-
21.00, wo/vr 8.30-17.00

Kralingse Zoom
010-794 62 78, Gebouw II, K.N1.104,
Open: ma/di/do 9.00-16.30, wo 9.00-
21.00, vr 9.00-15.30

Museumpark
010-794 43 93, Open: ma t/m do 8.30-
21.00 u en vr 8.30-16.30
Onderwijswerkplaats: ma/di 8.30 -
21.00, wo/do 8.30 - 17.00,
vr 8.30 - 16.00

Wijnhaven
010-794 47 02 (balie),
010-794 47 73 (kunstkelder),
010-794 46 54 (werkkamer).
Open: ma t/m do 8.30-21.00,
vr 8.30-17.00

Pabo Dordrecht
078-611 26 15, Open: ma 9.00-18.30, di
10.00-14.00 en 18.00-20.30,
wo/vr 10.00-14.00, do 9.00-16.30

Onderwijswerkplaats
ma 9.00-18.30, di 10.00-15.00 en
18.00-21.00, wo 9.00-17.00, do 9.00-
19.00, vr 10.00-15.00
NB: Tijdens schoolvakanties zijn er
gewijzigde openingstijden!

MENTORATEN
Museumpark L00.343, 010-794 51 06
Amani
Voor Marokkaanse studenten
010-794 40 68, amani@hr.nl

Antuba
Voor Arubaanse en Antilliaanse
studenten
010-794 53 29, www.antuba.nl

Makandra
Voor Surinaamse studenten
010-794 40 68, makandra@hr.nl

Lale
Voor Turkse studenten
010-794 40 68, lale@hr.nl,
mentoraatlale.hyves.nl

POWERPLATFORM
Voor en door studenten met een
functiebeperking
Kralingse Zoom, 010-794 62 48,
www.powerplatform.nl.

**READERSHOPS
Academieplein**
kelder: A.K.24, Open: ma/do: 8.30-18.30,
di/wo: 8.30-16.30 en vr: 8.30-15.30

Kralingse Zoom
In Selexyz.
Open: ma t/m vr 9.00-17.00

Museumpark
L-1.134 - kelder
Open regulier: ma/do 9.00-10.30,
13.00-14.00, 17.30-18.30, di/wo/vr
9.00-10.30, 13.00-14.00.
Aangepaste openingstijden in de eerste
lesweek van een kwartaal en tijdens
de introductieweek. ma/do 9.00-12.30,
13.00-15.00, 17.30-18.30, di/wo/vr
9.00-12.30, 13.00-15.00.

SERVICE DESK ICT
010-794 44 11
Kijk voor de openingstijden op Hint
Academieplein,
B.1.02, ictac@hr.nl

Kralingse Zoom,
01.425, ictkz@hr.nl

Museumpark,
H01.030, ictmu@hr.nl

Wijnhaven/Blaak,
0.316, ictwi@hr.nl

STEUNPUNT STUDERENDE MOEDERS
Museumpark L00.339, 010-794 41 13,
info@studerendemoeders.hr.nl,
www.studerendemoeders.nl

STUDENT AAN ZET (PEERCOACHING)
Museumpark H01.041, 010-794 51 06,
Open: ma-vr 9.00-17.30

STUDIEKEUZECENTRUM
Museumpark Visitor Centre, 010-794 52
52, studiekeuzecentrum@hr.nl
Open: 9.00-17.00

STUDIEVOORLICHTING EN AANSLUITING
Museumpark Visitor Centre,
010-794 44 00,
studievoorlichting@hr.nl
Open: ma-do 9.00-17.30, vr 9.00-17.00,
za 10.00-14.00

TAALDESK
Algemene vragen over taal
(zowel Nederlands als Engels) en
bijspijkermodules kunnen gesteld
worden via taaldesk@hr.nl.

TRANSFERGROEP ROTTERDAM
transfergroep@hr.nl
010-794 68 00

**VERTROUWENSPERSONEN
VOOR STUDENTEN
Academieplein**

Clemens Peters: c.m.j.b.peters@hr.nl
Marijke Hagen-Sallevelt:
m.g.j.t.hagen-sallevelt@hr.nl
Kralingse Zoom
Jan Roel van Zuilen: j.r.van.zuilen@hr.nl
Bertine van Hillo-Visser: b.e.van.hillo-
visser@hr.nl
Museumpark
Henk Vermeulen: h.j.m.m.vermeulen@
hr.nl
Tine van Duijn: t.van.duijn@hr.nl

Wijnhaven/Blaak
Aad van der Star: a.van.der.star@hr.nl
Jocé Bloks: j.a.l.h.bloks@hr.nl

**VERTROUWENSPERSONEN
VOOR PERSONEEL**
Ahmet Kuyumcu: a.kuyumcu@hr.nl
Gertrud Bartels: g.m.e.bartels-van.der.
ham@hr.nl

**ADRESSEN OPLEIDINGEN
Hogeschool Rotterdam**
Postbus 25035, 3001 HA Rotterdam
Telefoon (010) 794 00 00
www.hogeschool-rotterdam.nl

Academieplein
• Instituut voor Engineering en Applied
Science
• Instituut voor Bouw en Bedrijfskunde
• Instituut voor Communicatie, Media en
Informatietechnologie
• Bedrijfskundige informatica
• Informatica
• Technische informatica
G.J. de Jonghweg 4-6, 3015 GG
Rotterdam
Telefoon (010) 794 48 41

Blaak/Wijnhaven 61
• Instituut Willem de Kooning Academie
voor
'Art, Media, Design & Leisure'
Wijnhaven 61, 3011 WJ Rotterdam
Telefoon (010) 794 47 47
Blaak 10, 3011 TA Rotterdam
Telefoon (010) 794 47 50

Kralingse Zoom
• Hogeschool Business School
• Instituut voor Commercieel
Management
• Instituut voor Financieel Management
Kralingse Zoom 91, 3063 ND Rotterdam
Telefoon (010) 794 6201

Lloydstraat
• Hogeschool voor de Zeevaart (MAROF)
Lloydstraat 300, 3024 EA Rotterdam
Telefoon (010) 448 64 00

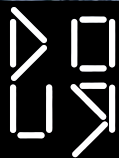
Museumpark
• Instituut voor Gezondheidszorg
• Instituut voor Lerarenopleidingen
• Instituut voor Sociale Opleidingen
Museumpark 40, 3015 CX Rotterdam
Telefoon (010) 794 43 33

Pabo Dordrecht
Achterom 103, 3311 KB Dordrecht
Telefoon (078) 611 26 00

Pieter de Hoogweg
• Instituut voor Communicatie, Media en
Informatietechnologie
• Communicatie
• Communication and Multimedia Design
• Grafmediatechnologie
Pieter de Hoogweg 129, 3024 BG
Rotterdam
Telefoon (010) 794 65 16

RDM campus
Heijplaatweg 21, 3089 JC Rotterdam
Telefoon (010) 794 92 00
Regioloctaties

Wijnhaven 107
• Instituut voor Managementopleidingen
(voltijd)
Wijnhaven 107, 3011 WN Rotterdam
Telefoon (010) 794 80 00

DOUR FESTIVAL
14 15
16 17
JULY 2011

Check voor meer info www.dourfestival.be/nl/
Dour is maar 2,5 uur met de auto van Rotterdam!
Word reporter op Dour voor OOR, zie oor.nl

Photo : www.davidwidart.be, Lettres : www.twodesigners.be, Design : www.amandinedupont.be

Thursday **14.07**

Cypress Hill / Kyuss Lives! / Channel Zero / Foals / Tiga / I'm From Barcelona / Proxy / Gallows /
Boys Noize / Charles Bradley / The Budos Band / d.i.m. / Djedjotronic / HOUSEMEISTER /
Shadow Dancer / Spank Rock live / Strip Steve / Vismets / Laurent Garnier L.B.S. / Gold Panda /
Kode9 dj set / Martyn live / Netsky / Noisia / TC / ...

Friday **15.07**

Pulp / Mogwai / Ice Cube / Papa Roach / Vitalic V Mirror live / Steve Aoki / Klaxons / The Dø / Jack Beats /
Stupeflip / Ellen Allien & Pfadfinderei / Jamaica / The Qemists live / Riva Starr / Claude Vonstroke /
Len Faki / Sascha Funke / This Will Destroy You / Neurosis / Syd Matters / Hoquets / Anika /
Deerhoof / Kylesa / Duchess Says / Rusko / Totally Enormous Extinct Dinosaurs live / Eskmo /
Feed Me / Joy Orbison / King Midas Sound / Bibio 'electronic set' / Pearson Sound aka Ramadanman /
Untold / ...

Saturday **16.07**

Suede / House Of Pain / Pennywise / Groundation - Tribute to Bob Marley / Les Ogres de Barback /
Saul Williams / Erol Alkan / Caspa / Architecture In Helsinki / Night Slugs aka L-Vis 1990 b2b Bok Bok /
Booka Shade live / Lindstrøm live / Flying Lotus with Richard Spaven & Dorian Concept / The Herbaliser live /
The Gaslamp Killer / Cut Chemist / Jay Electronica / Nosaj Thing & VJ / Ghostpoet / Luke Vibert /
Ceephax Acid Crew live / Yussuf Jerusalem / Fool's Gold / Factory Floor / Les Savy Fav /
Dirtyphonics live / 16BIT / Trolley Snatcha / Skepta / Joker / ...

Sunday **17.07**

Pendulum live / Public Enemy / AaRON / Gaëtan Roussel / Popof / Kap Bambino / Blood Red Shoes /
The Drums / Bonaparte / The Bewitched Hands / Shantel & Bucovina Club Orkestar / Tarrus Riley /
Socalled / Bassnectar / High Tone & Oddatee & Brother Culture / Kaly Live Dub / Mahala Rai Banda /
CocoRosie / Boris / Russian Circles / Karma To Burn / Junior Boys / ...

ESAA Erasmus School of Accounting & Assurance

Opleiding tot Registeraccountant of Registercontroller

Afgestudeerd HBO-BE of HBO-AC?

U kunt via een toegespitst deeltijd schakelprogramma instromen in het Master of Science programma Accounting, Auditing & Control. Vervolgens kunt u doorstromen naar de postnitiële Masteropleiding Accountancy of de postnitiële Masteropleiding Registercontroller.*

Heeft u de wetenschappelijke minor gedaan? Dan hoeft u geen schakelprogramma te volgen om in het Master of Science programma Accounting, Auditing & Control in te stromen.

Voor informatie: 010-408 21 73 of esaa-acc@ese.eur.nl

*Aanvullende eis voor de RC-opleiding is dat u beschikt over minimaal twee jaar relevante praktijkervaring.

Certified Management Controlling (CMC)

Afgestudeerd HBO?

De opleiding Certified Management Controlling is een parttime controllersopleiding. Zij leidt financieel-administratieve kenniswerkers op HBO-niveau op tot professionals die beschikken over actuele kennis op het gebied van besluitvorming en beheersing van organisaties.

Kenmerken van de opleiding zijn praktische focus op het werkveld en de rollen van de moderne controller, actuele kennis en inzichten op het gebied van management control en onderwijs in advanced workshops van maximaal 25 personen. CMC is een tweejarige post-experience opleiding.

Voor informatie: 010-408 14 92 of esaa-cmc@ese.eur.nl

Voorlichtingsavond:

Woensdag 8 juni 2011, 19.00 uur.

Bezoek onze website voor

meer informatie: www.esaa.nl.

